

Ipsa scientia potestas est

Indholdsfortegnelse

Forord	s. 2
Historisk introduktion	s. 3
Det 17. århundredes videnskab	s. 5
Det lærde Selskab	s. 12
Doktor Dybvads Notater	s. 14
Drejebog	s. 16
Handlingen	s. 17
Universitetet og bipersonerne	s. 40
Dommedagstemaet	s. 49
Karaktererne	s. 51

Forord

Der findes en bestemt fornemmelse, som enhver, der gennem lang tid har beskæftiget sig med historie, kender. Når man i timer har siddet begravet mellem gamle bøger, ligprædikener, breve og disputater, nøjsomt har taget notater og anført kildehenvisninger, så pludseligt, et kort øjeblik føler man et lys brænde for sit indre øje. I få sekunder har man følt man var der, at man så hin fjerne tids farveskær.

Det er denne fornemmelse, jeg har forsøgt at give videre og jeg håber, at det er lykkedes.

Men ak! Historien er dramatisk, men ikke nogen særlig god dramatiker. Hvis jeg skulle beskrive (forudsat at jeg kunne) hver en nuance af fortidens farvespektrum, ville blot indledningen fylde tusinder af sider og jeg har derfor forsøgt at skabe en kunstig scene, hvor kampen står mellem to kombattanter.

Når du skal køre spillet, er det ikke min hensigt, at alt skal fremstå autentisk. Selv hvis du har et detaljeret kendskab til det 17. århundredes spisevaner, toiletforhold og byindretning, så lad ikke helheden fortabe sig i detaljen. Farveskæret er det vigtigste.

Scenariet skal som bekendt kunne køres på 6 timer, hvorfor det desværre har været nødvendigt at gøre handlingen meget lineær. Jeg håber, at det alligevel bliver muligt at give spillerne fornemmelsen (om end den er falsk) af frihed.

For dit vedkommende håber jeg ikke, at de mange citater og præcise handlingsbeskrivelser virker hæmmende. De er ment som inspiration, ikke som en forhindring.

God fornøjelse med læsningen. Kasper Risbjerg Eskildsen.

Historisk introduktion

1621 var et ufredens år i Europa. Den unge republik Holland indledte sin sidste kamp mod den spanske besættelsesmagt. Kong Gustav Adolf indførte værnepligt blandt de svenske bønder og erobrede Litauen. Borgerkrigen rullede ind over Tyskland. Trediveårskrigen var under optrækning. I Danmark mobiliserede Christian IV.

For en stor gruppe af lærde, jaltrokemikere, astronomer, teologer og astrologer var disse hændelser imidlertid kun krusninger på historiens overflade. En vag afglans af videnskabens voldsomme kamp om Guds og universets natur.

Den religiøse opblusning, der affødte de store slag mellem katolske og protestantiske lande, efterlod endnu dybere sår på sjælen af de europæiske lande. I 1592 blev størstedelen af Paris protestanter henrettet under den såkaldte Bartholomeus nat. Inkquisitionen, både den protestantiske og katolske, fik på ny vind i sejlene. Heksejagten tog for alvor fat i Danmark fra 1617. Renæssancens videnskabsmænd fik også deres piskeslag. Den danske astronom og astrolog Tycho Brahe måtte i 1597 gå i landflygtighed i Prag. Året efter flygtede Kepler fra Sydtyskland. År 1600 blev filosofen og mystikeren Giordano Bruno, der tidligere havde været professor i Wittenberg, brændt på bålet i Rom. I 1633 måtte Galilei tilbagekalde alle sine læresætninger.

Når renæssancens videnskab blev set som en trussel mod kirken, var det ikke fordi den var ateistisk, men fordi den var religiøs. Lærde som Brahe, Kepler og Bruno troede på en Gud, der i dag næsten er glemt. For dem kunne skaberværket ikke adskilles fra skaberen, og derfor mente de, at Gud kunne findes overalt i naturen. Universet hang sammen som en levende organisme ordnet efter simple og smukke principper. Hvis man fandt de Gudelige regler i planeternes baner eller i laboratoriets kemikalier, så fik man adgang til hele universets natur. Man ville kunne forklare skabelsen, sikre sig frelsen og selv få mægtige kræfter. I begyndelsen af det 17. århundrede herskede denne videnskabsopfattelse endnu ved Københavns Universitet. Adskillige professorer, der som elever af Tycho Brahe var

blevet trænet i at tænke Gud ind i universet, gav nu denne opfattelse videre til universitetets studerende. Denne fløj er i scenariet repræsenteret med *Det lærde Selskabs* medlemmer.

Først i 1607 da den ortodokse lutheranske teolog **Hans Poulsen Resen**, med støtte fra kongen, indledte sit korstog mod »fornuftens uforskammede lærlinge« strammedes rebet. Kampen mellem Resen og flertallet i konsistorium blev langtrukken, men Resens stærke støtter ved hoffet fik langsomt udskiftet de modvillige professorer en for en. Både universitetet, katedralskolerne og kirken måtte bøje sig for det dogmatiske præsteregimente. De få, der vedblev at stå ved deres holdninger, blev afskediget fra deres stillinger, deres bøger blev forbudt og enhver mulighed for videre karriere blev dem frataget. Hvis dette ikke var nok blev de fængslet, brændt og forgiftet. Resens foragt for de magiske videnskabers disciple grundede i frygt, ikke i manglende tro på magien. For ham er det guddommelige og det magiske uforklarligt, og selve forsøget på at forklare kættersk. Den videnskabelige fornuft er et djævlens redskab, der tvinger menneskeslægten bort fra den almægtige Guds lys. For den uheldede sjæl ville brugen af magien, skønt kun for det gode, langsomt give plads for underverdens ild og mørke. Brugen af trolddommen skulle derfor indskrænkes til præstens ceremonier og menighedens bønner, og kendskabet måtte begrænses til de få af Gud udvalgte.

Oplysningstidens rødder skal derfor ikke kun findes i forskningslaboratorier, telelinser og mikroskoper, men også i logernes, censurens og kætterbålenes blodige spor. Den var fra starten et barn af den religiøse ortodoksi, skabt for monopolisere magien ved at adskille tusinder af års søgen efter indsigt fra videnskaberne. Derfor må en fortælling om Københavns Universitet i begyndelsen af det 17. århundrede også være historien om kampen mellem troldmænd.

Resen og hans lige i hele Europa ville ikke kun skabe stilhed. Deres mål var at formgive en ny verden i deres smeltedigel. Alle institutioner og tankesæt måtte gives nyt indhold. I 1621 kom turen til Københavns Universitet. Et udvalg udelukkende bestående af ortodokse lutheranske teologer skulle stille forslag til en ny forfatning for universitetet.

I 1621 hvor dette eventyr udspiller sig, stod den frie tanke sin endelige prøve mod den religiøse fanatismes forsøg på at monopolisere magien, og tabte.

Det 17. århundredes videnskab

For at få klarhed over synspunkterne hos de to fløje ved Københavns Universitet, er det nødvendigt at tage et hurtigt dyk ned i de hovedstrømninger, der prægede lærde over hele Europa. Gruppen af tidligere Tycho Brahe lærlinge og medlemmerne af *Det lærde Selskab* hører hjemme blandt de videnskabsfolk, jeg har kaldt nyplatonikere, hermetikere og paracelsianere. Resen og de ortodokse lutheranere støtter deres bibelopfattelse til Aristoteles (se nedenfor).

Videnskaben var i begyndelsen af det 17. århundrede splittet som aldrig før. Alle discipliner fra medicin til teologi plagedes af interne stridigheder og intet syntes længere sikkert. Mens jorden drejede om solen set fra Oxford, stod jorden stille i universets centrum ifølge universitet i Padua. Når man i Prag forklarede alt med verdensmusikken, kunne kun biblen benyttes i Wittenberg.

Jeg skal ikke her forsøge at give et dækkende billede af tidens mentale virvar, men blot introducere de grundbegreber jeg finder er nødvendige for at forstå scenariets referenceramme. Dette vil ikke sige, at jeg forventer, at du som spilleleder kan klarlægge Melanchtons teologi eller redegøre for fremstillingen af de spagyriske medikamenter. Intentionen er, at du bliver tilstrækkeligt hjemme i renæssancevidenskaben til, at du kan forstå scenariets henvisninger, samt foregøgle en lærd samtale og virke på spillerne som om, at du ved alt. Tildeler skæbnen dig en spiller, der tilfældigvis har skrevet historiespeciale om Paracelsus svovllære eller i fjorten år har mediteret over William Lillys astrologi, så skyd ham og fortæl bagefter de andre, at opfattelsen var markant anderledes i Danmark i 1621. Scenariet skal ikke forstås som en opkvikket indføring i denne eller hin videnskabelige retning, men som en dybfølt fortælling om menneskers tro og tvivl!

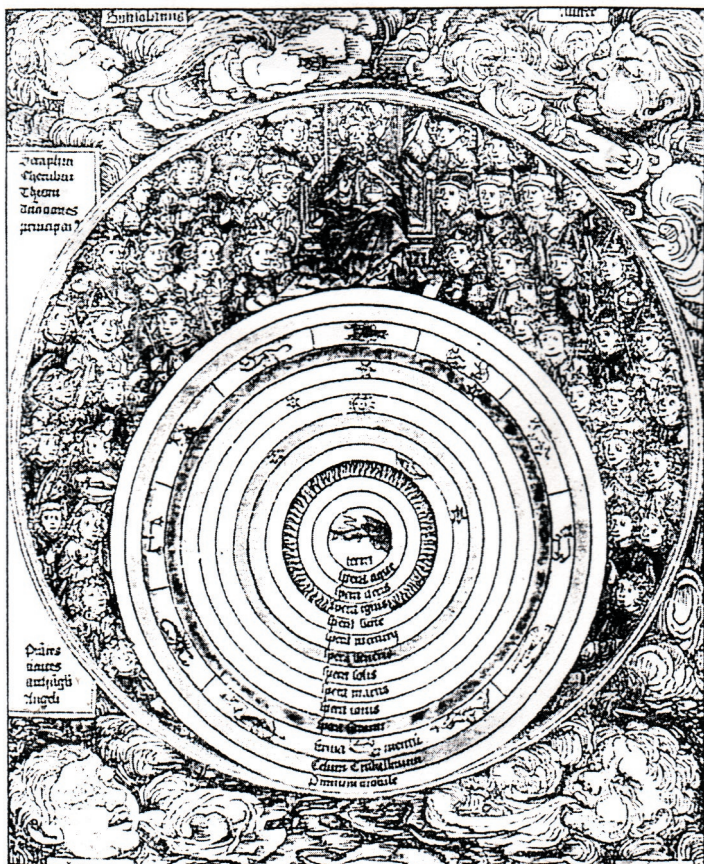
Aristotetikerne

Fra de Første skrifter af den græske tænker Aristoteles var begyndt at dukke op i 1100-årene, havde de europæiske intellektuelle kæmpet en tapper kamp for at skabe et samlet verdensbillede med rod i både kristendommen og den græske filosofi. Bestræbelserne

lykkedes, man skabte en fælles videnskab, som nok ville virke temmelig fremmed for både apostlen Paulus og Aristoteles.

Det aristotetisk-kristne systemet forudsætter, at alting består af en enhed mellem *stof* og *form*. *Stoffet* er selve det materielle, som kan berøres og som alt er formet af. *Formen* er tingenes ide, som ikke kan berøres, men som giver alt dets karakter. Idet noget bliver skabt forenes *stoffet med formen* og det nye der kommer til får *formens* egenskaber. Det bliver let, blødt, rundt, koldt, får lugtesans eller talegaver. Samtidigt giver *formen* også genstanden et formål, et iboende væsen, der bestemmer hvorledes den skal opføre sig i forskellige situationer. F.eks. falder en sten ned igen, når man kaster den op i luften, fordi det hører til dens natur at søge mod sit naturlige sted, som er jordens midte. Ved verdens skabelse gav Gud alting *form* og dannede dermed tingenes særlige væsen og formål. Sjælen er menneskets *form*, og Gud er *ren form*.

Universet er endvidere delt i to dele. Den himmelske del ligger over månen, hvor alting er evigt og uforanderligt. Det eneste *stof* er æter og den eneste bevægelse er cirkelns. Hver af de syv planeter (inkl. månen) sidder fast på en krystalskal, der konstant drejer rundt og uden om

disse ligger firmamentet opfyldt af fiksstjernerne. Alleryderst findes Guds og de frelstes bolig. Under månen i den jordiske verden gælder der andre love. Her kan *formerne* forandre sig, skønt *stoffet* forbliver det samme. Der findes fire grundstoffer, nemlig elementerne jord, ild, vand og luft. Ud fra disse fire kan alle fysiske og kemiske fænomener forklares.

De aristotetiske grundopfattelser er i 1621 stadig den officielle lære ved Københavns universitet, skønt alle ved at i det mindste kosmologien

dybest set er forældet. I 1619 fik dens religiøse aspekter endvidere en ny styrkeposition, da teologerne for at beskytte sig mod især nyplatonikerne (se nedenfor) oprettede et professorat i metafysik. Opfattelsen kan derfor langt fra afskrives som et bud på også fremtidens videnskab.

Nyplatonikerne og hermetikerne

Omkring 1460 blev et gammelt græsk manuskript fundet i Makedonien af en munk, der arbejdede for den velhavende florentiner Cosimo de' Medici. Blandt en række andre tekster, indeholdt det et stort værk af den ægyptiske præst Hermes Trismegistus. Samme Cosimo havde også indsamlet en række endnu ikke oversatte skrifter af Platon, heriblandt *staten*. Både Hermes og Platon var allerede kendt, men opdagelsen af næsten hele *Corpus Hermeticum* og de fleste af Platons dialoger skulle få enorm betydning for renæssancetænkningen. For at gøre oprør mod det aristotetiske verdenssyn, der endnu herskede ved universiteterne overalt i Europa, måtte man have stærke autoriteter at støtte sig til. Ingen kunne være stærkere end Aristoteles læremester Platon og den ældste ikke-bibelske religiøse autoritet Hermes Trismegistus.

Ligesom Aristoteles tidligere var blevet omfortolket i 1200-tallet for at skabe en ny syntese, omfortolkede man nu Hermes og Platon. Skønt denne proces aldrig skabte enighed, lagde den grunden til en række nye tankemønstre. Fælles for disse var tilslutningen til en holistisk verdensopfattelse, hvor man så universet som et samlet hele og alt udsprang af den samme ide. Hvad man så i detaljen, kunne genfindes i helheden. Således svarede bestemte kroppsdele til bestemte planeter, planter eller mineraler. Alle disse påvirkede hver især hinanden.

Hermetikerne opfattede endvidere Gud som lig sit skaberværk. Verden var ikke adskilt fra Gud, men alt udsprang af ham og Guds former aftegnede sig i selv den mindste detalje. Jagten på forståelse af verden blev derfor også en jagt på Gud og hans kraft. Man kunne opnå frelse og magiske evner ved at få indsigt i tingene omkring sig. Dette kunne ske gennem undersøgelse af himmellegemernes bevægelse og deres indflydelse på mennesket, astronomien og astrologien, såvel som ved den kunst at kunne omforme og bestemme grundstofferne, alkymien. Et eksempel på denne filosofi kunne være den yderst populære *smaragdtavle*, som Tycho Brahe også var stærkt optaget af:

Hermes Trismegistus hemmeligheder:

1. Sandt, uden falskhed, sikkert og aldeles sandt.
2. Det der er forneden er som det der er foroven, og det der er foroven er som det der er forneden, til udførelse af en tings mirakler.
3. Og ligesom alle ting er kommet af en, ved den enes tanke, således blev alle ting skabt af dette ene ved tilpasning.
4. Solen er dets fader. Månen dets moder. Viden bar det i sin mave. Jorden er dets amme.
5. Det er fader til alverdens fuldkommenhed.
6. Dets kraft er fuldendt hvis det bliver nedlagt til jorden.
7. Du kan adskille jord fra ild, det fine fra det faste, blidt, med stor kløgt.
8. Det stiger fra jorden til himlen og vender atter tilbage til jorden og det modtager kraften fra det, og det nedre. Så har du opnået alverdens stråleglans. Derfor skal enhver dunkelhed forlade dig.
9. Dette er al styrkes stærke styrke, for det overvinder alt fint og gennemtrænger alt fast.
10. Således er verden blevet skabt.
11. Herved vil der ske forunderlige tilpasninger, og dette er deres fremgangsmåde.
12. Jeg kaldes Hermes Trismegistus fordi jeg ejer de tre dele af alverdens filosofi.
13. Det jeg havde at sige om solens værk er fuldendt.

Dette magiske videnskabssyn der undfangede Kopernicus, Tycho Brahe, Kepler, Galileo og Newton er i dag næsten gået tabt. Kun i svag afglans kan det genfindes hos obskure okkultister, misforståede astrologer og forvirrede new age munke, men omkring år 1600 herskede hermetikerne ved Københavns Universitet og skabte den danske renaissancehumanismes højdepunkt.

Paracelsus

De ovenstående fantastier virker ikke umiddelbart på moderne mennesker, som en del af de eksakte videnskaber, men ikke desto mindre var hermetiske tanker med til at skabe den naturvidenskabelige revolution. Et godt eksempel på dette er lægen, filosofen og alkymisten Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus von Hohenheim, kaldet Paracelsus, der inspirerede en lang række af videnskabsfolk og blev diskuteret over alt i Europa. Enkelte af hans samtidige mente endda, at Paracelsus var den sande budbringer for fortidens glemte visdom.

Inspireret af blandt andet Corpus Hermeticum, mente Paracelsus at universet var en sammenhængende organisme og gennemsyret af en universel kraft. Hver plantet stod direkte i forbindelse med en kropsdel, et bestemt mineral, en speciel plante etc. Systemet kunne opsættes i et ordnet skema:

Månen	Jupiter	Venus	Saturn	Mars	Merkur
Sølv	tin	Kobber	bly	Jern	Kviksølv
Hjerte	Lever	Nyre	Milt	Galdeblære	Lunger

Lægevidenskaben havde tidligere ment at de fleste sygdomme kunne forklares med ubalance i de fire kropsvæsker, blod, slim, gul galde og sort galde. Paracelsus postulerede, at sygdom

blev skabt af forhold uden for kroppen, f.eks. af giftstoffer der var ført hertil fra planeterne. For at helbrede skulle man ikke årelade, men finde de planter eller mineraler, der kunne modvirke ondet. Jeg ved ikke, hvor mange der er blevet helbredt af Paracelsus kure, men hans ide fik betydning fordi det opfordrede til at søge viden i naturen og i laboratorierne. Systemet blev opfattet som en provokation mod den etablerede religion, da det forenede natur, menneske og Gud.

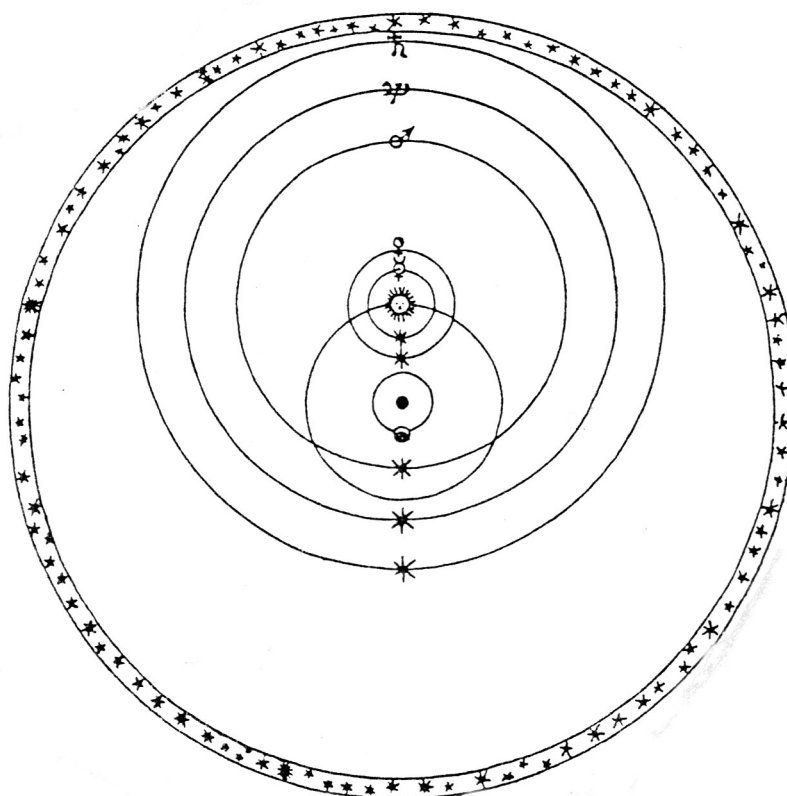
Copernicus

Et andet godt eksempel på renæssancens lærde er Nicolaus Copernicus, der som den første mener, at jorden drejer om solen og ikke omvendt (se forside). Den polske astronom var langt mere forankret i traditionen end Paracelsus og lavede ikke selv nogle målinger, men stolede på især den antikke Ptolemæus planetobservationer. Grundlaget for fornyelse fandt han i rent matematiske og filosofiske argumenter. Universet var smukt og den vigtigste planet var solen, som var analog til kongen og den måtte naturligvis findes i universets hjerte. Copernicus anså det desuden for utroværdigt, at hele det gigantiske tag af fiksstjerner skulle dreje om den lille jordklode. Ligesom Paracelsus blev Copernicus også opfattet som en kætter. Med Martin Luthers ord; »Narren vil vende op og ned på hele astronomien! Men som den Hellige Skrift anfører, befalede Josua Solen og ikke Jorden at stå stille«. Bibelstedet er Joshuabogen 10,12 hvor solen stopper sin gang over himlen som svar på Joshuas bøn.

Tycho Brahe

Den danske adelsmand Tycho Brahe var inspireret af alle de ovenstående autoriteter. I Paracelsus ånd var han universal videnskabsmand, digter, astronom, astrolog og alkymiker. Ved hjælp af en enorm økonomisk støtte fra Frederik II oprettede han et forskningscenter, Uraniborg, på den danske ø Hven, hvortil han knyttede en lang række af lovende studerende. Stedet blev en rugekasse for epokegørende videnskabelige opdagelser, men fungerede også som en uafhængig skole, hvor de dygtigste blandt den danske ungdom blev indført i de »farlige« hermetiske og nyplatoniske tanker. Et forhold, der sikkert medvirkede til, at Tycho Brahe i 1597 måtte gå i landflygtighed. Mange af hans elever blev imidlertid ansat ved universitetet og videreførte traditionen her.

Tycho Brahe astronomiske resultater væltede heller ikke så nemt som Uraniborg på Hven. Da han udover at være hermetiker også var en bibeltro kristen havde han forsøgt at skabe en ny astronomi, der både var matematisk troværdig og som undgik Copernicus fysiske absurditet. Det Tychonske verdenssystem virker i dag noget akavet, men langt op i 1600-årene var det næsten dominerende, da det i modsætning til det Copernicanske system ikke direkte modsiger bibelen. Løsningen var at lade alle planeter på nær Jorden og Månen dreje om Solen, mens Solen drejede om Jorden (se illustration).

Det lærde Selskab

I 1597 havde en gruppe af yngre professorer og studerende ved Københavns universitet stiftet *Det lærde Selskab for Videnskabernes fremme*. Formålet med selskabet var flertydigt. Efter forbillede i tilsvarende selskaber i de fleste større europæiske lande skulle det fungere som et forum for diskussion og indføring i de nyeste strømninger i tidens åndsliv, nyplatonismen og hermetismen. Medlemmerne skulle udveksle erfaringer fra studierejser til udlandet. Forelæse over vigtige forskningsresultater, bytte bøger og holde hinanden ajour med nyudgivelser.

Selskabet skulle desuden virke som et videnskabens ånderum. Deltagerne kunne her afprøve vovede filosofiske teser, der ikke lod sig offentliggøre, udfører delikate eksperimenter. o.l. Man behøvede ikke at lade sig binde af universitets snævre paragraffer og ingen dogmatiske teologer så en over skuldrene. Derfor var selskabet også lukket.

Man indrettede sig mageligt i baghuset til den dynamiske Jørgen Dydvads store professorbolig. Anskaffede det bedste af tidens astronomiske apparatur (ikke mindst Thomas Fincke var her aktiv bidrager, da han havde opsynet for Tycho Brahes besiddelser efter dennes flugt). Fik opstillet et mindre kemisk laboratorium. Samt samlet et betydeligt bibliotek af værker, der ellers ikke var tilgængelige i Danmark pga. forbud eller frygt for samme.

Fra starten blev selskabet en succes. Møderne var velbesøgte og præget af en pionertids tro på fremskridt. Tællelysene brændte til langt ud på natten i selskabets laboratorium.

Studenter blev sendt til udlandet for at skabe kontakt til tilsvarende selskaber i Italien, Frankrig og England.

Bøger og skrifter blev udgivet under synonym. Københavns Universitet blev for en tid førende indenfor jaltrokemien, den alkymiske medicin, astrologien og den kabbalistiske teologi.

Videnskaben kunne dog ikke i Længden undgå den religiøse ortodoxies svøbe. Efterhånden som nettet blev stammet om universitet kvaltes også denne indsigtens arne. Den første, der faldt for Resens korstog, var selskabets formand **Jørgen Dybvad**, der i 1607 blev afsat fra

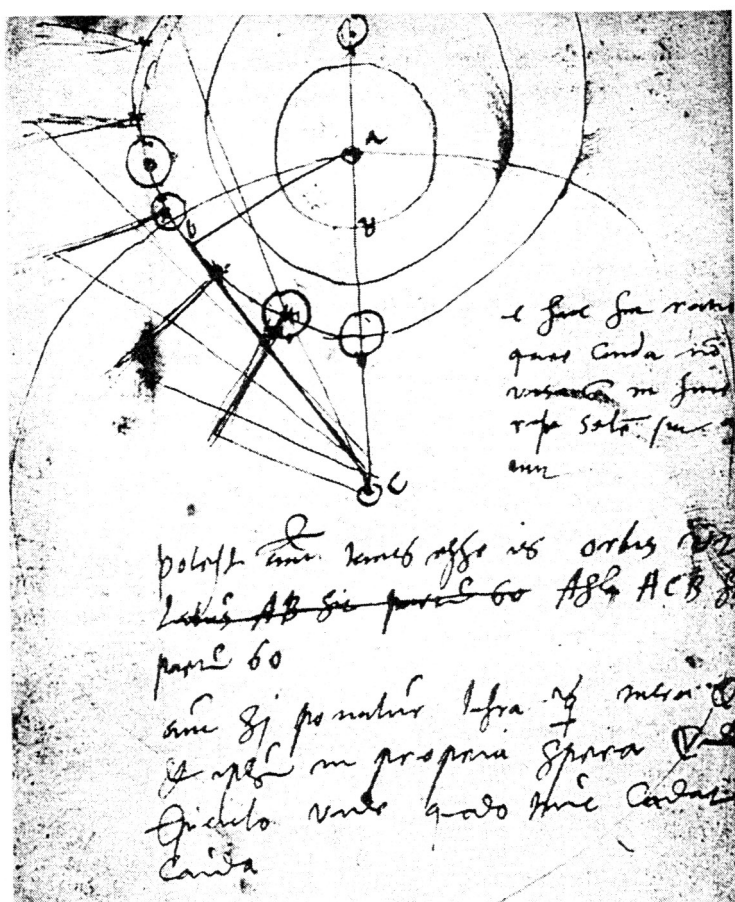
sin stilling og døde kort efter. Ved den lejlighed konfiskerede Resen også selskabets papir, bogsamling og apparatur.

Siden da har selskabet kun fungeret på vågeblus og de få der varsomt har forsøgt at stå frem er brutalt blevet knust under præsteregimenets jernnæve. Møderne indskrænker sig til et par gange om året i højeste hemmelighed, og betydningsfulde medlemmer som Longomontanus og Thomas Fincke har helt forladt kredsen.

Doktor Dybvads notater

I mellem de mange papirer og bøger der blev konfiskeret fra *Det lærde Selskab for Videnskabernes fremme*, lå en lille samling håndskrevne notater dateret 1607. Den afdæmpede titel »Betragtninger over planetkonjunktionen, kometbaner og andre himmelfænomener, September 1621«, samt det forhold at der ikke var opgivet nogen forfatter betød, at notaterne i første omgang blev oversat.

Først flere år efter i foråret 1621, da Resen på ny gennemgik tøjhusets anselige arkiv af beslaglagt materiale i forbindelse med universitetskommissionens arbejde, genopdagede han optegnelsen. Efter nogen granskning var han ikke i tvivl om, at papirerne var af væsentlig betydning, samt at den snørklede skrift tilhørte den nu hengangne doktor Jørgen Dybvad. Notaterne består af 3 hovedafsnit.

1) En gennemgang af Keplers teori om planeternes elliptiske baner, og en redegørelse for deraf følgende konsekvenser for Tycho Brahes kometobservationer.

Dette afsnit er af overvejende matematisk karakter, og svært forståeligt for en ikke-skolet. Flere steder i marginen er der indført spørgsmålstegn.

2) Nogle astrologiske optegnelser over henholdsvis Jupiter og Venus indflydelse på jordelivet, samt betydningen af planetkonjunktioner.

3) En kort introduktion til den kabbalistiske teologis opfattelse

af at Guds navn i sig selv rummer en iboende kraft, og at navnet skal findes i en kombination af de fire bogstaver JHVH.

4) En konklusion. Jørgen Dybvad havde regnet ud at i begyndelsen af oktober 1621 ville planterne Jupiter og Venus, samt to kometer gå i konjunktion. Altså ville fire himmellegemer på engang rette deres samlede kraft mod jorden. Da det græske ord komet desuden betyder Hår, ville bogstaverne J H V H eller GUDS NAVN forme sig på i himmelhvelvet. For en astrolog som Dybvad var dette sammentræf naturligvis ikke tilfældigt, men en enorm gunst skænket af universets skaber. Hvis man kunne opfange den samlede kraftudladning, måtte man i det øjeblik kunne ændre alt!

For Resen var dette ikke kun forvrøvlet snak. Skønt han mente, at Gud skal søges i biblen og ikke på himmelhvelvet, ængstedes han for antikrist skjulte kræfter og magernes kunnen. Men det var hævn tørsten og ikke frygten, der overvandt hans sjæl. Mens han læste formede der sig en grum plan i hans indre. Til trods for faren kunne han benytte papirerne til at lokke samtlige tilbageblivende hermetikere og okkultister frem i lyset. Hvis han lukkede blot lidt af sin viden ville det aktivere, hvad der endnu skjulte sig af troldfolk i København, og han ville endeligt få ram på djævelens håndlangere.

Resen har ved spillets begyndelse forberedt sig i flere måneder til det endelige opgør, den danske Bartolomæusnat. Han har smuglet våben ind i byen og oplagret dem i sin kælder. Han har udvidet studentergarden. Hyret tyske lejesoldater, der er indlogeret på skumle beværtninger. Placeret spioner blandt professorernes tjenestefolk. Skrevet lister over mistænkte og lagt slagplaner.

Drejebog:

Del 1. Toldboden.

1) Ankomst. Kikkertglassene. Dybvad arresteres af Brochmand.

Del 2. Universitetet og København.

1) Spillerne ser sig omkring.

2) Nattegæst til Severinus. Studentermilitsen.

Del 3. Haveselskabet.

1) Spillerne møder universitetets professorer.

2) Globen præsenteres. Hører om planetkonjunktion.

3) Mord på Severinus med spillers kniv/pistol.

Del 4. Tid til at vælge.

1) Panik på Rosenborg.

2) Resen.

Del 5. Fest ved tøjhuset.

1) Adelsfest. Christian IV.

2) Arkivet på loftet af tøjhuset.

3) Tøjhushavnen. Møde med Acimboldus.

4) Studentergarden kommer.

Del 6. Sidste chance.

1) Hermetikere hos Payngk.

2) Tyskere hos Resen. Mord på Dybvad.

Del 7. Frelsen.

1) Kaos i København.

2) Den endelige kamp.

3) Frelsen.

Del 1.

Bag kulisserne

I kælderen under Resens hus sidder Jørgen Dybvads Søn, **Christoffer**, fængslet. Skønt han kun var en dreng, da hans far døde for hans fangevogters hånd, kender han en del til sin fader hemmeligheder og naturligvis også til den store planetkonjunktion. For at aktivere modstanderne slipper Resen sin fange løs og lader ham skygge. Dette sker dagen før spillerne ankommer til København.

Imidlertid har han undervurderet sin modstander. Før Christoffer Dybvad blev sat for retten, havde han arbejdet intensivt på at genskabe sin fars resultater. Skønt han ikke længere havde *Selskabet* eller sin faders notater at støtte sig til, nåede han betydelig indsigt i kometernes adfærd. Det vigtigste redskab til denne forskning, var en kikkert han fik konstrueret af dygtige hollandske glasarbejdere. Glasstykkerne til dette altafgørende værktøj, har under Christoffers fangenskab, været i hans elev **Aciboldus** varetægt. Hans første gerning efter hans »flugt« er derfor også at opsøge Aciboldus for at genskabe kikkerten.

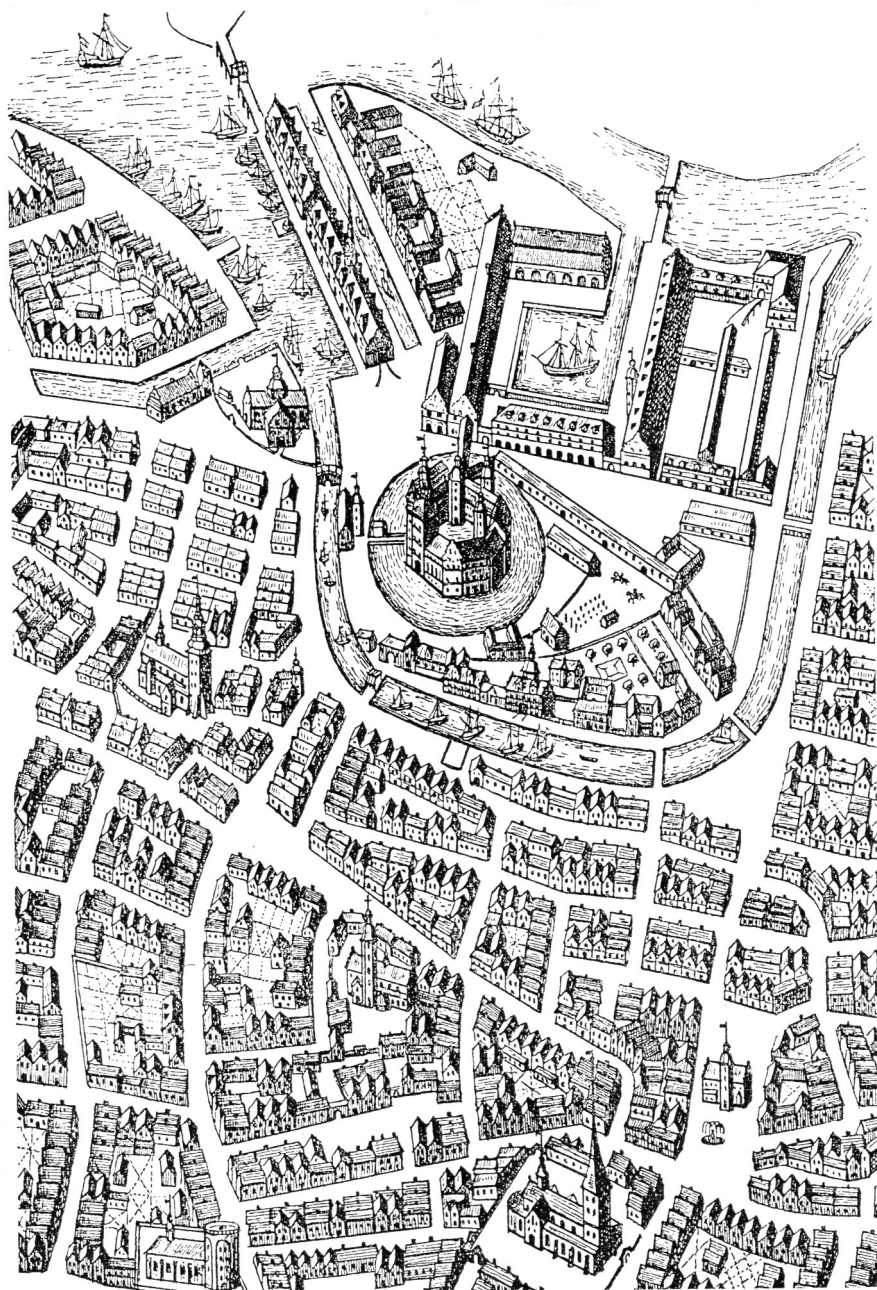
Da Resen gennem den spion, der følger Dybvad, får nys om kikkerten bliver han bange og sender studentergarden af sted for at skaffe den (og Dybvad) til veje.

Ved toldboden

Rejsen til København foregår med en lille fladbundet kornhandlerpram. Spillerne har rejst fra Århus to dage forinden og har overnattet i Helsingør. Historien indledes med bådens ankomst til toldboden ved den ny børs, som endnu er under opførsel. På venstre side ses Christenshavn, hvor dynger af sten og træstilladser er vidner om bydelens unge alder. Ligeftrem ligger Københavns slot og middelalderbyen omgivet af høje jordvolde, hvorpå fårene græsser og soldater patruljerer. Udenfor byens mure breder det flade brakland sig.

Sommeren er ved at tabe sit greb i byen. Solen skinner, men den varmer kun overfladisk, kastevindende og den fugtige kulde trænger gennem tøjet. Langs kajen ligger de store træskibe blandet med de skånske sildehandlers joller. En stank af krydderier, fisk, tjære og sved river i næsen. Overalt bliver der arbejdet. Skibe bliver lastet. Tønder stablet. Varer

faldbudt. Sømænd hyret. En gruppe hunde slås om en affaldsdyngge, under højlydt snerren og bjæffen.

Foran deres båd ligge en slank og elegant båd fra Holland, på siden står navnet Urania indprentet. På dækket løber en lille mand (Longomontanus) forvirret rundt og forsøger at få lastet en række kasser, på en måde så de ikke bliver udsat for stød.

Idet spillerne går i land høres der pludseligt et højt råb »skyd ham, for satan!« og et brag fra et gevær. Der udbryder panik. Folk kaster sig i vandet. En vogn tungt lastet med æbler vælter. Med retning direkte mod spillerne kommer en mand løbende, han bærer en laset kutte og er såret fra den ene skulder. (Podebusk vil genkende den løbende som det tidligere medlem af *Det Lærde Selskab*, Christoffer Dybvad). Bag ham følger 10 personer, alle mod trukne kårer og helt klædt i sort (Brochmands studentergarde), den ene af dem har et endnu rygende gevær i venstre hånd. Flokken er ledet af Professor i teologi **Jesper Brochmand**, som Podebusk ligeledes genkender.

Uanset hvad spillerne end finder på, vil Christoffer kaste sig i favnen på den ene af dem, trykke en lille pakke i hans hånd (Kikkertglasset) og hviske »for den saglige Guds skyld giv dem det ikke«. Næsten i samme øjeblik når studentergarden frem. Et par grove fyre griber Dybvad. En af dem (Jacob Grott) sparker ham. Hvorefter de slæber af med ham. Lederen af flokken Jesper Brochmand vil, så snart han er blevet klar over, hvem karaktererne er, glatte ud og takke dem for at havde hjulpet ham med at opgribe en farlig undsluppen fange. Hvis de kræver en forklaring, vil han fortælle at Dybvad har gjort sig skyldig i brug af sort magi, undergravet videnskaben og hånet adelen.

Skulle der opstå problemer kommer Longomontanus elev **Severinus** straks løbende (ellers bare når det passer ind) og fører dem til deres logi.

Del 2.

Bag kulisserne

Resen bliver godt vred, da han kun får den mindst vigtige del af jagtbyttet tilbage. Skønt han ved, at Dybvad løb ind i spillerne, ønsker han ikke at presse dem af frygt for at pirre Braheslægten og sender i stedet garden efter Acimboldus. Denne har imidlertid benyttet tiden til at kontakte flest mulig af de gamle medlemmer af *Selskabet*, og kommer midt om natten til Longomontanus hus for at besøge Severinus, skarpt forfulgt af Brochmand.

Universitetet og København

Spillerne bliver ført til Longomontanus hus, der ligger midt i universitetsområdet med bagfront ud til den nyanlagte botaniske have. Deres værelser er indrettet i en fløj for sig (Podebusk vil genkende huset som *Selskabets* gamle lokale), der er for nylig blevet ombygget og malet. Deres værelser og et stort fællesrum ligger i stuen og på førstesalen. Loftet er låst af med en stor hængelås.

Efter indlogeringen har spillerne nok lyst til snuse omkring og få nogle svar. Lad eventuelt Severinus tilbyde at vise dem rundt.

a) Botanisk have. I den botaniske have vil de møde Longomontanus, der har travlt med at opfører en nøjagtig model af det Tychonske verdenssystem, drevet af en vandpumpe. Konstruktionen skal være opført inden næste dag, da hele universitetet og alle andre vigtige borgere er inviteret til indvielsen. Den travle professor vil dog alligevel tage sig tid til begejstret at fortælle spillerne om deres mægtige onkel Tycho Brahe og om den snarlige planetkonjunktion mellem Venus og Jupiter (han ved intet om kometerne). Lad Longomontanus tale især til Johannes og lægge vægt på, hvorledes hans onkel nu er kendt over hele Europa, så spilleren kan opbygge et idealbillede.

b) Vor Frue Kirke. Her hersker en hektisk aktivitet. Kirkens træværk er ved at blive malet. Guldet bliver pudset og gulvene skrubbet. I midten af virvaret er professoren i græsk **Alanus** travlt optaget af at dirigere arbejdet. Han vil fortælle, at dette er forberedelserne til 104 års dagen for den saglige Luthers første fremtræden og dermed for reformationen. Det er vigtigt

for stemningen, at spillerne er klar over dette. Hvis de ikke selv spørger, så fortæller Severinus dem det.

c) Værtshuse og rygter. Spillerne kan også besøge en af Københavns mange vinstuer. De fleste er uhumske, fyldt med tyk tobaksrøg og med halm på gulvet. Går de ind på en af universitetskvarterets beværtninger, vil Gyldenstjerne straks blive mødt af velkomstråb »hej Gylle«, »vor fortabte helt er vendt hjem« og spillerne vil blive budt på en gratis omgang af værten. Ønsker de at skaffe informationer (eller du at give dem) er værtshusene en oplagt mulighed, men lad det ikke blive for nemt. Rygter blandt studenterne vil vide, at studentergarden har noget stort under opsejling og at de har skaffet sig støtter uden for universitets kredse (skumle typer, rakkere, gravrøvere, svenskere, paptister o.l.). At der er blevet smuglet våben ind til Resens hus. At nogle af professorerne har dannet et hemmeligt selskab, hvor de tilbeder djævlen, spiser børn (»tolv spædbørns hjerter så kan de flyve!«) og laver anden trolddom. De samme historier vil Peder også kunne opsnappe blandt professorernes tjenestefolk. Bland rygterne med andre der passer til fortællerens stand (enten har kongen, professoren eller kroejeren fået sig en ny elskerinde etc.).

d) Fægtehallen. Egentlig er fægtehallen kun for borgerlige, men hvis Ditlev ønsker at besøge den er dette muligt. En deling af Resens studentergarde er under træning, blandt deltagerne vil spillerne kunne genkende Jacob Grott fra havnen. Fægtemesteren er tysk og hedder Siegmund. Ditlev har hørt hans navn for, men kender ham ikke. Siegmund vil imidlertid være begejstret for at møde en af hans eget erhverv, der tilmed taler hans sprog og vil hjælpe så godt han kan. Hvis der bliver vist nogen interesse vil han klage over, at så mange studenter for øjeblikket søger hans tjeneste, og at ungdommen er svagere end nogen sinde.

c) Biblioteket. Universitetets offentlige bogsamling er ikke imponerende, kun et par tusinde værker står fremme. Disse er endvidere lænket til deres plads på reolen. Flere hyldemeter er tomme. Der er roligt i lokalet og lugter af støv, en ung biblioteksassistent sidder og sover i det ene hjørne. Ved den ene af rummets skrivepulte er en gammel mand bøjet over en stor bunke af bøger. Hvis spillerne forstyrrer ham, vil han præsentere sig som doctor theologus Gottfred Simmelman Swattsburger. På pulten kan man se, at han for øjeblikket ved at transskribere bibelen til runeskrift (han er ikke selv klar over hvorfor). Han vil gerne klage over, at »de

sorte« stjæler hans bøger og for at »brænde dem af« til deres fester. Han er klar over, at de bliver bragt til tøjhusets loft og brugt til fyrværkeri, men han vil næppe sige det så klart.

Størstedelen af bøgerne i biblioteket er af teologisk natur, bibeludlægninger og oversættelser. Der er en pæn samling af oldtidens litteratur, Ovid, Homer, Virgil m.fl. Af danske værker er universitets professorer godt repræsenteret, samt naturligtvis nationale epos som Saxo og Svend Aggersen. Der påfaldende få af tidens ellers mangfoldige naturvidenskabelige udgivelser. Ser man efter i bibliotekets registrant, vil det fremgå, at en del bøger er blevet fjernet gennem de sidste 10 år. Blandt disse indgår ofte titler indeholdende ord som alkymi, spagyriske medikamenter, astrologi, kabbalisme, hermes etc.

f) Loftet. Før eller siden vil spillerne nok undersøge det aflåste loft over deres værelser. Podebusk ved, at da han forlod København benyttedes området endnu til *Selskabets* laboratorier og stjerneobservatorium. Hvis spillerne spørger Severinus og Longomontanus vil de prøve at undvige.

Forsøger spillerne at bryde døren op til loftrummet, vil det vise sig nemt. Låsen er mere tænkt som advarsel end som forhindring. Rummet er højloftet og lugter af mug. Store spindelvæv hænger ned fra tagplankerne og et tykt lag af snavs dækker gulvet. Afrevne sider af bøger, smadrede stole og knuste glaskolber ligger spredt. På væggene er der klodset malet store hvide kors og besværgende bibelcitater, der skal modvirke Antikrist (placeret af Resen efter at lokalet var blevet beslaglagt). I det ene hjørne af rummet ligger der tre af Tycho Brahes bøger. Hans første skrift *De nova Stella* (den nye stjerne), 1573, der omhandler fremkomsten af en supernova - et fænomen man endnu ikke kendte. Stjernen kaldes »det største under, der har vist sig i hele naturen siden verdens skabelse«. Fremstillingen slutter med en dunkel henvisning til »den sandere og hemmelige kilde til en anden astrologi«. *De Mundi*, 1588, hvor hele det tychoniske verdenssystem bliver forklaret. *Mechanica*, 1598, der beskriver de instrumenter han har benyttet til sine observationer. Alle tre værker er gennemsyret af hermetisk tankegang. Sammen med Tycho Brahes bøger ligger Keplers udregninger af de *Rudolfinske Tabeller* for planetbevægelser. Bøgerne er gemt der af Severinus, da han frygter, at de en dag kan blive forbudt.

Om aftenen efter, at spillerne har snuset rundt i byen, er de inviteret til middag med Longomontanus og Severinus. Den gamle professor er opstemt og fortæller begejstret om hans nye globus, Tycho Brahe, selskabet næste dag og den store planetkonjunktion. Han vil også gerne høre om Brahesønnernes egenskaber udi naturvidenskaben. Hvis spillerne begynder at presse Longomontanus for at få yderligere informationer om stridighederne på universitet og diverse okkulte selskaber, bliver han meget hurtigt i dårligt humør og forlader middagselskabet tidligt. Der er fortsat lys i hans kammer det meste af natten.

Når alle har lagt sig til at sove, banker det på porten. Lad en af spillerne vågne ved lyden eller gør det til af en natlig oplevelse, hvis nogen alligevel er ude. Fra sit værelse ved siden af porten kommer Severinus ud og lukker op, han har tilsyneladende ikke sovet. Gæsten, som spillerne ikke kender, er Dybvads elev Aciboldus, som er flygtet fra studentergarden og forsøger at finde det bortkomne kikkertglas samt samle dem, han endnu kan stole på. Desuden skal han bruge Keplers *Rudolfinske Tabeller* for at beregne Jupiter og Venus bane.

Severinus fører sin nattegæst over til spillernes hus og videre op til det aflåste loft (som Severinus har nøgle til). Hvis nogen i al stilhed følger efter dem, vil de kunne høre brudstykker af en samtale. Aciboldus: »De har fanget ham, de sorte møghunde, pestbærere, svumpukkeler... Han havde glassene på sig, jeg ved ikke, hvor de er nu. UDEN DEM HAR VI INTET. Jeg har hørt at dine logerende var dem der fangede ham... Vi må skaffe den gamle Dybvads notater. Christoffer sagde, at han havde skrevet det hele ned. Du ved om planetkonjunktion og kometerne. Maske har Resen dem...«.

Mens Severinus og Aciboldus endnu taler sammen på loftet, lyder igen banken på porten. Denne gang blot meget kraftigere og ledsaget af høj råben. Dem, der stadigvæk sover, bliver vækket af larmen. Uden for står studentergarden under ledelse af Jesper Brochmand og Jacob Grott. Hvis ingen af spillerne åbner porten, tvinges den op udefra. Aciboldus flygter ud i botanisk have, skarpt forfulgt og ledsaget af kugler fra gardens geværer. På direkte forespørgsel vil Brochmand svare, at de forfølger en svensk spion.

Del 3.

Bag kulisserne

Resen er nu ved at blive urolig og føler at begivenhederne er ved at overhale ham. Han ved fra Brochmand, at Acimboldus har besøgt Severinus om natten. Eftersom han ikke kan ramme Dybvads elev, beslutter han sig for at gøre det af med hans kontakter og sender en af sine tyske lejesvende ud for at myrde Severinus. Resen har desuden god grund til at antage, at spillerne er i besiddelse af kikkertglasset (uanset om de er det eller ej), men tør ikke udfordre dem direkte på grund af deres høje stand. Hvorfor han forsøger at hænge dem op på mordet.

Severinus, der er mindst lige så desperat bruger det meste af dagen på at orientere sig ude i byen. Om aftenen forsøger han at komme i kontakt med spillerne ved selskabet og bliver dræbt.

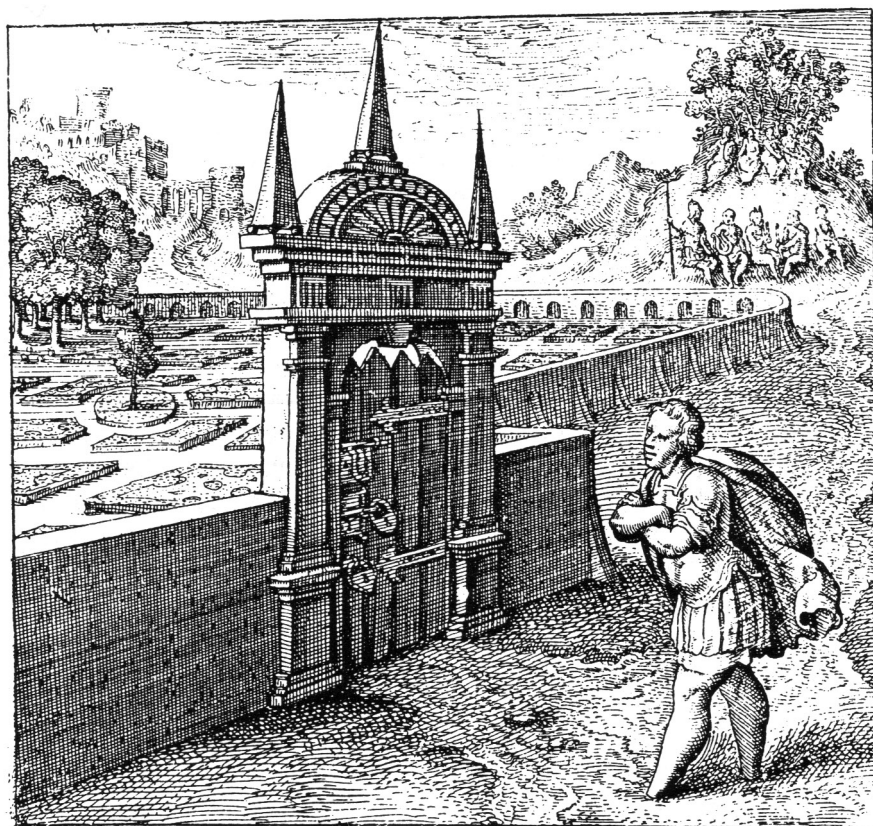
Haveselskabet

Ved middagstid samles det meste af Københavns akademiske stand i den botaniske have bag Longomontanus hus. Der er opstillet pavilloner, hvor de lærde kan være i ly for den kolde østenvind, og på nogle borde er der dækket op med vin og små delikatesser. Et barokorkester sender blide toner ud over haven.

Selskabet er delt i små grupper. De fleste går omkring to og to med hænderne på ryggen. Konversationen er høflig. Man diskuterer vejret, havens smukke blomster, byggeplanerne for det nye studenterkollegium Regensen, forberedelserne til reformationsfesten eller den stadige mangel på ordentligt tyende. Spillerne kan nemt blande sig. Selskabets plads i scenariet er at give spillerne et yderligere indtryk af det 17. århundredes videnskabelige miljø.

a) Vejledere. Selskabet er en oplagt mulighed for både Otte og Johannes, til at møde deres fremtidige lærere ved universitetet. Ottes lærer Claus Plum er dekan ved det juridiske fakultet og temmelig verdensfjern - lad ham tabe sine briller i rosenbedet for at understrege det. Han vil meget gerne fortælle om en disputats om ophavsret til skibsvrag han er ved at skrive. Johannes kommende lærer i teologi, der også er universitetets norske rektor Cort Aslaksen,

er straks mere åben. Podebusk vil straks genkende ham som tidligere medlem af *det Lærde selskab*. Aslaksen er dog mest optaget af den tale, han snart skal holde i forbindelse med reformationsdagen.

b) Studentergarden. I et hjørne for sig står en gruppe fra studentergarden. De er hovne og lægger tydelig afstand til resten af selskabet. Ønsker spillerne at forespørge om nattens begivenheder, vil de igen få besked om, at man forfulgte en svensk spion og desværre ikke fangede ham. Rygterne går i øvrigt blandt gardens medlemmer, at Brahe brødrene er sammensvorne med Dybvad og at han skulle havde givet dem noget vigtigt som Resen gerne vil havde fat i (der er gættet på en trolddomsbog fyldt med djævelske formularer). Under slet skjult hentydninger til Tycho Brahes skæbne som landsflygtig uden len, vil de forsøge at presse spillerne til at fortælle noget. Hvis du kan skræmme Otte lidt, ville det være fint.

c) Resen. På et tidspunkt kommer Resen ind i haven, fulgt af fire medlemmer af studentergarden. Han taler kort med Jesper Brochmand, hvorefter han går igen. Peder Ugerup genkender langsomt manden som den sorte præst, der brændte Signe. Hvis spilleren handler overilet, går til angreb eller råber op bliver han stoppet af et par gardister. Scenen er vigtig for at sætte gang i udviklingen af Peders rolle, der ellers er noget begrænset af hans stand.

c) Medicinerne. Fysikprofessoren Ole Worm befinder sig i dyb diskussion med medicinerne Casper Bartholin og Thomas Fincke. Worm har netop modtaget en sending af usædvanlige genstande fra Grønland, blandt disse var en fisk med sirlige inskriptioner, der muligvis kan tydes som bogstaver. Den lærde mand, der kender sin bibel, er naturligvis bekymret for om dette kan tolkes som et tegn på dommedag (se appendiks). Efter afsløringen af »snemanden« (se nedenfor) vil de tre professorer forlade selskabet for at undersøge fisken.

d) Claus Lyschander. I fast rutefart mellem bordet med træfler og det med rødvin går en lille rødmosset og rundkindet mand. Hvis spillerne taler med ham vil han, mellem træflerne, begejstret fortælle om de *Danske Kongers Slectebog*, som han i øjeblikket skriver på. Viser de blot den mindste interesse, vil han fremdrage et dokument på runeskrift fra inderlommen, der beviser, at Jylland blev beboet af en efterkommer af Noah. Lyschander er desuden også af den overbevisning, at han kan føre Christian d. IV's slægtslinie direkte tilbage til Adam.

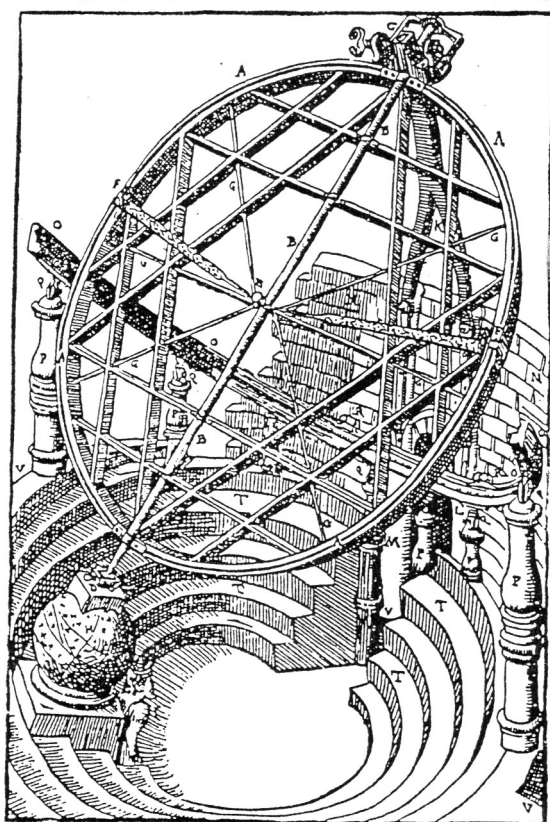
Denne scene kan nemt udelades, da dens eneste berettigelse i scenariet er underholdningsværdien.

e) Fyrværkerimesteren. Mens selskabet konverserer, er en lille gruppe mennesker travlt optaget med at opstille diverse fyrværkerier i den ene ende af haven. Ind i mellem høres hamren og anden larm derfra. Kongens fyrværkerimester Sebastian dirigerer arbejdet. Hvis en af spillerne (oplagt Peder) går derhen for at se, hvad der sker, vil han bemærke, at raketterne er fremstillet af gamle tætbeskrevne pergamentruller. På forespørgsel vil Sebastian forklare at det kun er unyttigt paptistist stads og at det brænder godt. Det kongelige arkiv ligger alligevel i tøjhuset ved krigshavnen, hvor han har sit værksted.

På et passende tidspunkt samles alles opmærksomhed om en stor kasse der på en vogn bliver trukket ind på græsplænen. Et hvidt lagen dækker udsynet til kassen, men der kan høres underlige råbelyde derfra. Kvinderne dækker deres ansigter eller gemmer sig bag deres

mænd. En mumlen går gennem forsamlingen. Ole Worm træder op på vognen og begynder at tale: »Lærde professorer og kære studenter. Mine damer og herrer. De vil nu være vidne til endnu en af fædrelandets opdagelser. Endnu en milepæl (nye lyde fra kassen) i kampen for videnskaben. Endnu et eksempel på den almægtige guds mangfoldige skaberværk«. Lagnet bliver fjernet og i et bur midt på vognen sidder en lille grønlandsk eskimo i en noget forslidt og snavset dragt. Skrig fra kvinderne. En dåner. Mumlen og forbavsede udbrud. Efter lidt tid kommer nogle af de lærde professorer hen og prikker med deres kårder til »tingen«, der forsøger at gemme sig i et hjørne i buret. Worm forklarer ivrigt, at »den bor i ishuse og spiser rå fisk... vi ved endnu ikke om den har et sprog«. Et par af naturvidenskabsfolkene diskuterer et muligt navn til denne nye art og om den hører til blandt menneskene eller aberne. Når forsamlingen har tabt interessen for »tingen« køres den bort. Spilleteknisk er eskimoen kun et kuriosum. Lad være med at bruge scenen, hvis der ikke er tid eller du ikke kan lide den.

Da det er ved at blive mørkt, er det tid til at afsløre aftenens hovedbegivenhed - det tychoniske verdenssystem. Når forsamlingen er kommet hen til den tildækkede himmelglobus er det Longomontanus tur til at tale. Han vil først begejstret fortælle sin store lærermesters geni. Forarget mumlen blandt studentergarden. Herefter vil han afsløre globussen og sætte

maskineriet i gang til almindelig jubel. Noget forstyrret af larmen fra vandpumpen, vil han forklare, at vidunderet nemt kan indstilles på en hvilken som helst tænkelig planetstilling og simulere alle planetbevægelser samtidigt. For at illustrere det indstiller han maskinen på den kommende store planetkonjunktion mellem Jupiter og Venus. Da han efter nogen tid har fået drejet rundt på forskellige hjul og med et stort smil vender sig mod forsamlingen, lyder et brag fra maskinen og al bevægelse går i stå. En sø af vand begynder at samle sig omkring pumpen. Alle prøver at undertrykke det truende latterudbrud. Cort Aslaksen redder situationen ved at kalde alle over i den anden

ende af haven, sætte gang i fyrværkeriet og beordre orkestret til at spille. Selskabet bevæger sig væk fra den chokerede Longomontanus.

Mens hele selskabets opmærksomhed stadig er rettet mod fyrværkeriet, får en af spillerne (helst Johannes eller Podebusk) øje på Severinus. Han står ved globussen og forsøger at fange deres opmærksomhed. Når de er samlet omkring ham, vil han hurtigt begynde at tale: »Glassene. Jeg ved, I har dem. Der står meget på spil, som I ikke forstår. Giv dem til mig. Jeg har ikke tid til at forklare«. Spillerne vil nu nok alligevel kræve en forklaring eller blot tøve. Severinus, der er bange for at blive opdaget sætter alt på et bræt. »*Selskabet*. Podebusk du husker *det lærde selskab*. Det findes endnu. Vi prøver at samle det. Vi har endelig en mulighed for at sejre. Dybvad. Ikke Christoffer, men den gamle Dybvad. Han regnede ud, at en utrolig planetkonjunktion ville finde sted. Ikke kun Jupiter og Venus. Meget mere. Desværre ved vi for lidt. Alle hans papirer er væk. Måske har Resen dem. Uden dem ved vi intet. Dog giver kikkerten os håb«. Mens han endnu taler, begynder himmelglobussen at knirke bag dem og de må enten skynde sig væk for ikke at få den over sig eller prøve at holde den, så den ikke vælter. I samme øjeblik rejser en sort skikkelse (Resens tyske lejesoldat) sig fra buskene og retter en pistol mod den forvirrede flok. Før nogen kan reagere yderligere, skyder han og Severinus falder død om. Morderen kaster pistolen fra sig, på jorden og løber hurtigt væk. Hvis spillerne forsøger at forfølge ham, vil de nå at se ham forsvinde på en hest.

Haveselskabets opmærksomhed bliver naturligvis fanget af pistolskuddet, og flere er allerede på vej i løb over mod mordscenen. Inden de når frem kan spillerne nå at konstatere tre ting:

1) Severinus er stendød. 2) Pistolens skæfte bærer Braheslægtens våbenskjold. 3) En af de snore der holdt globussen er blevet skåret over. Hvad der så sker, afhænger af spillerne.

a) Hvis de hidtil har været fuldstændig passive og ingen interesse har vist for scenariet så lad dem blive beskyldt for mordet. Da sagen er så alvorlig, må konsistorium snarest muligt give den videre til landets højeste ret. Kongen. Da Brahesønnerne imidlertid er højadelige og universitetet ikke ønsker problemer mod rigsrådet, får de en uge til at rense deres rygte. Denne variation burde kunne sætte gang i spillerne, men den er ikke særlig ønskværdig, da alt virker for planlagt. Benyt derfor kun denne variant som sidste mulighed i en nødsituation.

b) Flygter de fra selskabet (og fungerer spillet ellers fint nok) så lad dem blive forfulgt, men ikke fanget. Alle vil naturligvis fremover tro, at de står bag mordet. Hvis de går rundt i byen uden forklædning vil de staks blive genkendt af studentergarden og der er god mulighed for flugtscener i Københavns smalle gader. Lad dem møde en af Gyldenstjernes bekendte, der tilbyder dem husly (afbetaling af gammel spillegæld).

c) Bliver de ved Severinus lig og venter til hovedparten af have-selskabet når frem, vil de selvsagt blive afkrævet en forklaring, men hvis de ikke dummer sig for meget, vil de få lov til at gå, da de jo er højadelige. Et par medlemmer af studentergarden (der jo i forvejen ved at de står i ledtog med troldfolk) vil nok lade en spydig bemærkning falde og folk sender fordømmende blikke mod spillerne, når de går.

Del 4.

Bag kulisserne

Resen er nu blevet godt træt af legen og beslutter sig for at tilintetgøre de farlige notater. Han sender derfor bud efter fyrværkerimesteren, som har adgang til arkivet på tøjhusets loft, og giver ham ordre til at brænde papirerne.

Tid til at vælge?

Spillerne burde nu være klar over, at de bliver nødt til at vælge side. Nogen har prøvet at hænge dem op på et mord, så det er ikke længere muligt blot at holde sig udenfor. De er involveret.

a) Payngk. En mulighed er at kontakte Podebusks venner fra gamle dage. En forespørgsel blandt de studerende vil dog hurtigt vise, at de fleste allerede har forladt København. Der er imidlertid stadig fem af *Det lærde Selskabs* medlemmer tilbage. Longomontanus er bedrøvet over sin Severinus død og er ikke videre villig til at hjælpe spillerne. Desuden ved han ikke noget om hvem de kan kontakte, da hans forbindelse til det hermetiske miljø udelukkende gik gennem hans assistent. De to medicinprofessorer Casper Bartholin og Thomas Fincke er hverken til at hugge eller stikke i. Hvis spillerne tager kontakt til dem, vil de benægte et hvert kendskab til *Selskabet* og såfremt spillerne er efterlyst, vil de tilkalde studentergarden. Universitets rektor Cort Aslaksen, der også i sin tid var med, er forsvundet fra jordens overflade, og ingen ved hvor han er. Tilbage er kun *Selskabets* sidste formand, den kongelige hofkemiker og læge Peter Payngk, der har sit laboratorium under Rosenborg. Payngk kom til Danmark i 1609 samtidigt med, at Podebusk forlod København. Selvom han kun er 46 år gammel, har han allerede haft sig en fornem karriere, blandt andet ved den Bøhmiske Kejser Rudolf II's hof. Payngk er født i Slesvig og taler derfor med tyk tysk accent.

Laboratoriet under Rosenborg passer på alle nutidsforestillinger om et alkymisk værksted. Overalt står glaskolber med boblende Væsker, en stank af svovl fortætter luften og, beholdere mod kraftigt farvede mineraler står opstillet på hylder langs væggene. Når spillerne kommer ind i lokalet står Payngk lænet over et stort kar, hvorfra en stank af kemikalier breder sig, ud i

rummet. Han vil først betragte spillerne med nogen mistænksomhed, men hvis de kan bevise gode intentioner, f.eks. ved at give ham kikkertglasset, vil han straks betro sig til dem.

Han er nervøs, fordi han i et stykke tid hverken har hørt fra Severinus eller Acimboldus og er bange for, at den store planetkonjunktions skal undslippe ham. Væsken i karret er for øvrigt en opløsning af kobber og tin, der viser ham, hvor tæt Jupiter og Venus nærmer sig hinanden (se afsnittet om Paracelsus). Han vil forklare spillerne sammenhængen med de to kometer og planetkonjunktions (se Dydvads notater). Men også beklage, at selv hvis han kan nå at fremstille kikkerten er den nytteløs uden Dydvads notater med beregningerne af kometbanerne. Han ved, at Resen opbevarer alle de konfiskerede papirer på loftet af tøjhuset og vil tigge spillerne om at prøve at finde dem der.

b) Resen. Det er selvsagt også muligt, at den sunde fornuft vinder, og spillerne vælger at gå direkte til Resen. Hvis de stadig er i besiddelse af kikkertglasset, vil han tage mod dem med åbne arme (ellers vil han tro at de stadig skjuler det for ham). Han vil være villig til at tilgive dem og opfordre dem til at spise middag med ham, samt næste dag at deltage i reformationsfesten på ærespladserne i kirken. Over hans middagsbord hænger et billede af Luther med teksten »Herren er min hyrde, mig skal intet fattes«. Hvis de fortsat er under beskyldning for mordet på Severinus, vil han også love at ordne dette. Under måltidet vil han forsøge at finde ud af hvor meget de ved, men selv røbe så lidt som muligt. Når han finder ud af, at de er på hans side (forudsat at de er det) vil han invitere dem ned i kælderen, hvor han vil vise dem sit våbendepot og planerne for udslettelse af besværlige akademikere, heriblandt Longomontanus og universitetets rektor Cort Aslaksen, og tilbyde dem en plads i denne for

fædrelandets så store gerning. Det skulle give grund til lidt ekstra eftertanke. Husk at lægge pres på Peder. Resen har trods alt brændt hans Signe.

c) Egne veje. Hvis de beslutter fortsat at handle på egen hånd er der ikke mange bevægelsesmuligheder. De kan forsøge at befri Christoffer Dybvad fra hans fængsel i kælderen under Resens hus. Christoffer er dybt medtaget og vil blot bede dem om at føre ham til Peter Payngks laboratorium, hvorefter alt fortsætter som ovenfor (som i a.). Hvis de i stedet blot forsøger at skaffe informationer fra studentergarden eller tjenestefolkene i Resens hus, vil de få besked om fyrværkerimesterens besøg, men ellers ikke rigtig noget.

d) Kongen. De fleste af spillerne har nok hørt om Christian IV, så det kan ikke udelukkes, at de ønsker at besøge ham, og da de er højadelige er det muligt. Både på Københavns slot og Rosenborg vil de imidlertid få den besked, at Hans Majestæt er på jagt, men at de kan træffe ham om aftenen til maskebal på Slotsholmen. Hvis de opsøger ham til ballet, er han naturligvis stangberuset (se nedenfor) og vil i øvrigt henvise til Resen, som kongen nærer den dybeste tillid til.

Del 5.

Bag kulisserne

Fyrværkerimesteren har hentet notaterne på loftet af tøjhuset. Den gode Sebastian kan imidlertid ikke holde ud, at det gode papir blot skal gå til spilde, så han har fremstillet en raket af den romerske himmelgudinde Urania af papiret. Raketten skal bruges til en fest samme aften i tøjhushavnen, afholdt af Christian IV.

Acimboldus har samtidigt fået samlet en gruppe af trofaste støtter blandt de studerende, der forsøger at finde Dybvads notater. Man ankommer for sent til arkivet og prøver i stedet at kapre papirerne fra opstillingen i midten af tøjhushavnen.

Fest ved tøjhuset.

Såfremt spillerne her sluttet sig til hermetikerne eller selv prøver at finde ud af hvad der sker, har de brug for Dybvads notater. Og disse har, som bekendt, været opbevaret på loftet over den nye tøjhusbygning på Slotsholmen.

Området omkring Slotsholmen er i renæssancen ligesom i dag centrum for magten i Danmark. I det gamle middelalderlige slot har kongen sin bolig, og i slottets blatårn sidder rigets vigtigste fanger. Det er på Slotsholmen rigsrådet mødes, når der skal tages beslutninger om krige eller skatteudskrivninger. Her ligger havnen for fædrelandets stolthed og styrke, krigsflåden. Her er statsadministrationen og kancelliet der varetager de diplomatiske forbindelser med resten af verden.

København har i de sidste dage haft et større indryk af adelige der er kommet for at fejre reformationsdagen. Denne aften er de alle samlede på Slotsholmen til maskebal. Allerede på god afstand kan spillerne høre dansemusik og flere kareter fyldt af festklædte passerer dem på vejen. Hele holmen er oplyst af fakler, og soldater i galla står opstillet på rækker ved broerne for at modtage gæsterne. Et grinende par med kattermasker stiger ud af en karet. En fuld mand udklædt som katolsk biskop falder i vandet. Går spillerne frem til broen, bliver Brahebrødrene hurtigt genkendt af vagtkaptajnen, der gør ret og lader dem passere. Hvis de er eftersøgte, er der ingen der tager sig af det. Universitetets sager og mordet på en ligegyldig borger

vedkommer virkelig ikke adelen. Overalt er der fest. Overdådigt dækkede borde med fyldte svaner, helstegt haj og vildsvin på spyd. Tjenere går omkring med bakker med vin. En stor folk af adelige danser rundt på pladsen foran krigshavnen og midt mellem de dansende, ridder en narreklædt fedladen mand med et lille fipskæg på en hvid hest (kongen). Han har et stort drikkehorn i hånden, hvorfra han spilder vin på sig selv og alle omkring sig.

Midt ude i havnen er der bygget en stor træscene, hvorpå en papfigur af djævelen omfavner en anden af paven. Rundt om dem står små modeller af hedenske guder. Bag hver af papfigurene sidder en stor raket, der skal sende den til himmels senere på aftenen.

Tøjhuset ligger på højre side af krigshaven og er våbendepot for fladen. I stueetagen er der opstillet rækker af tunge skibskanoner, tønder mod krudt, kasser fyldt med kanonkugler og langs væggene står kister fyldt med de nyeste tyske geværer. Lagerbygningen er naturligvis velbevogtet, men på ydersiden ud mod krigshavnen står et tårn med en vindeltrappe, der fører op til fyrværkeriværkstedet og arkivet på loftet

På vej forbi de festende bliver Johannes og Otte genkendt flere gange og må skåle. Men når spillerne først er kommet frem til tøjhuset, er der ingen videre forhindringer. En flok yngre højadelige kvinder har kastet sig over den soldat, der var sat til at bevogte tårnet og er ved at smide stakkelen i havnen, så der er fri adgang.

Larmen fra festen fortaber sig i baggrunden, når spillerne går ind i tårnet. Men på vejen op af den smalle trappe, kan de gennem de små vinduer se ballet fortsætte for fuld kraft. Øverst oppe fører en lav trædør ind til arkivet. Loftrummet er lavt med skrå vægge.

Overbelastede reoler, dynger med bøger og pergamentruller er spredt uden videre orden. Længst væk fra indgangen i den anden ende af lokalet, sidder en gråhåret, halvskaldet mand bøjet over en skrivepult med en fjerpen i hånden. Han er så optaget at han ikke bemærker spillerne, da de kommer ind. Den gamle hedder Ludvig Bogbinder, han er forhenværende universitetsbogtrykker. Men han blev sat fra bestillingen, da han trykte et af mystikeren Giordano Brunos værker. Resen har i et anfald af sort ironi sat ham til at overvære afbrændingen af den ene efter den anden af hans elskede bøger. Men netop fordi hver eneste bog, der går tabt, piner hans hjerte, som var det hans eget barn, ønsker han ikke at være andre steder. Han har gjort det til sin mission i livet at afskrive flest mulige af de gamle pergamentruller, før de går tabt. Han har nu i snart 10 år ført regnskab med middelalder klosterkrøniker, trubadursange og godsregnskaber, før han måtte sende dem videre til fyrværkerimesteren. Når spillerne udspørger ham om Dybvads notater, vil han bedrøvet svare, at de er blevet afhentet samme dag. Han husker dem så tydeligt, fordi Sebastian kun plejer at benytte pergament. »Han siger pergament egner sig bedst... Oh det dyrebare pergament. Møjsomt skabt af huder. Garvet og tørret. Nænsomt fyldt ud af fortidens flittige skrivere. Bevaret gennem århundreder... Denne Sebastian. Musernes banemand. Visdommens fornægter... Han siger, det egner sig bedst til at brænde!«. Derfor undrede det Ludvig, at han tog papirnotaterne, og han har skrevet titlen ned: »Betragtninger over planetkonjunktionen, kometbaner og andre himmelfænomener, september 1621«. I øvrigt kan Ludvig fortælle, at der kort forinden har været en anden venlig ung mand (Aciboldus) og spørge efter papirerne.

Ludvig vil tage spillerne hen til et lille vindue, der vender ud mod havnen og udpege platformen med fyrværkeriet.

Der fører en smal træbro ud til den midlertidige platform, så spillerne behøver ikke gennem vandet for at komme derud. På vejen bliver de tilråbt af en festdeltager: »HOV, gå da ikke derud. Lige straks så BANG TJUK. Kom herind og drik. I er da for unge til at blive futtet af. BØVS«.

Selvom der er mørkt, kan de i det blafrende lys fra festen se en skikkelse der er ved at kravle op på platformen fra søsiden. Den nytilkomne skikkelse tilhører Aciboldus, men han er indhyllet i en mørk kappe og har maske for ansigtet. Når han for øje på spillerne, trækker

han sin kårde og hvisler, at de straks skal gå tilbage til kajen. »I har allerede skaffet jer selv problemer nok, red jer, mens i kan«. Bag ham dukker et par ekstra hoveder frem. Uanset om de tager kampen op eller begynder at parlamentere med Acimboldus, vil de hurtigt blive afbrudt af råb fra kajen, hvor studentergarden kommer løbende bevæbnede med geværer. For ikke at blive skudt, må alle kaste sig i båden. En af hermetikerne har den en meter høje Urania-papfigur under armen. Garden begynder at skyde. Der går ild i fyrværkeriet. Hele havnebassinet bliver lyst op. Rakter flyver i alle retningen. Paven lander i vandet ved siden af båden. Med kuglerne strygende tæt over den overfyldte robåd sejler de ud af havnen.

Hvis spillerne tidligere har sluttet sig til Resen, oplever de scenen fra modsat side. En fra studentergarden kommer styrtende og fortæller, at de har sporet Acimboldus til havnen. Alle løber til Slotsholmen og bliver vidner til, at den lille robåd slipper bort.

Del 6.

Sidste chance.

Hvis spillerne er med Acimboldus i den overfyldte båd, får de på vej væk fra slotsholmen tid til at kigge lidt på notaterne. I hvorefter de flygter gennem det nattemørke København til Payngks laboratorium under Rosenborg. Har de overleveret kikkertglassene, går Acimboldus straks i gang, mod at rekonstruere kikkerten, mens hofkemikeren begynder at udregne kometbaner ud fra Dybvads notater. Alle er godt trætte, og de overnatter på gulvet i laboratoriet

Næste dag begynder hermetikerne at møde op hos Payngk. Udover de allerede forsamlede, kommer en lille gruppe af studerende, den kongelige hofastrolog Niels Heldvad, Cort Aslaksen, Longmontanus og professoren i græsk Alanus. En lidt forskræmt og ikke videre imponerende flok. Da alle er samlet begynder de at lægge slagplan. Payngk har ud fra notaterne fundet ud af, at Jupiter, Venus og de to kometer vil mødes på himmelhvælvet samme aften mod midnat. Longomontanus protesterer højlydt over dette, da hans egne beregninger ud fra det tychoniske system viser, at planetkonjunktionen først vil finde sted et døgn senere. De fleste er dog mest stemt for at stole på Dybvad og Payngk. Den dødsdømtes fanatisme præger den lille gruppe. Spillerne har her tid til en sidste gang at overveje, om de helst vil stole på nogle gamle notater, deres afdøde onkel eller den magtfulde Resen.

Næste skridt er at finde en passende observationspost. Selv med notaterne i hånden bliver resultatet usikkert, og kikkerten er nødvendig for overhovedet at kunne se kometerne. Alanus foreslår tårnet i Vor Frue kirke. Det er Københavns højeste punkt (byggeriet af rundetårn bliver Først påbegyndt i 1636!). Stedet er det eneste værdige til mødet mod Guds himmelske manifestation. Og Alanus har desuden som kirkens akademiske værge nøglerne. Uanset om spillerne måtte protestere nok så meget, aftales det at alle mødes i tårnet et kvarter før midnat.

Hjemme hos Resen begynder de tyske lejesoldater at dukke op, og studentergarden ransager byen for at finde hermetikernes skjulested. Hvis spillerne bar sluttet sig til biskoppen, vil de få lejlighed til at se ham henrette Christoffer Dybvad personligt, hvorefter han øver sig på nattens prædiken over de kristne dyder.

Del 7.

Frelsen

København står på den anden ende. Alle folk har forladt deres huse for at forsamles i kirken til midnatsmesse. Gadehandlere sælger dommedagsprofetier. En kvinde går i ekstase og skriger »Herren er kommet«. Den jødiske guldsmeds værksted bliver sat i brand af en frådende pøbelhob. Brandvæsenet forsøger at stoppe flammerne. En flok fulde soldater tæver en kendt katolik til døde midt på nytorv.

Den lille flok af hermetikere bevæger sig gennem virvaret frem til Vor Frue kirke. Kirken er stopfyldt og en større folkemængde har samlet sig på pladsen foran for herfra at følge messen. Tårnet hæver sig over dem i det blafrende lys fra forsamlings fakler. Alanus venter nervøst ved bagindgangen og låser døren bag dem.

Fra tårnet har de et klart udsyn over København oplyst af nattens ild. Et uendeligt fakkeltog glider som glødende lava gennem gaderne. Menneskestrømmen samles om byens gudshuse, og pladsen under dem brænder. Over dem funkler den stjerneklare nattehimmel. Payngk begynder at sætter kikkerten op.

Hos teologerne hersker der uro. Modstridende meldinger indløber. Et rygte vil vide, at modstanderne er flygtet til Sverige, et andet at de har forskanset sig ved Nørreport. Men kort før midnat, netop som Resen har iklædt sig sit bispeskrud, kommer Jacob Grott fra studentergarden løbende og melder, at man har set forsamlingen i Vor Frue kirkes tårn.

Hvis spillerne er sammen med hermetikerne, opdager de først Resens flok, når denne forsøger at slå tårndøren op. Gennem kikkerten kan de se Venus, Jupiter og de to kometer der støt nærmer sig hinanden, og omkring dem ligger den lille forfulgte skare i bøn. Under dem i kirken er messen begyndt og de kan høre tonerne af Davidsalme 23: »Herren er min Hyrde mig skal intet fattes // Han lader mig ligge på grønne Vange. Til Hvilens Vande leder han mig, han kvæger min Sjæl // Han fører mig ad rette veje for sit Navns Skyld // Skal jeg end vandre i Dødsskyggens Dal, jeg frygter ej ondt; thi du er med mig, din Kæp og din Stav er min trøst«. I et kapløb mod tiden må spillerne prøve at forsvare sig. Klokkerne fra tårnet kan smides ned

af trappen, og hvis det passer til stemningen er lidt fægtning vel ikke af vejen. Lad eventuelt en af dem ofre sig for de andres frelse.

Hvis spillerne er med Resen, går de med ham til kirken. Da messen begynder, kan de høre geværskud udenfor og lyden af klokkerne, der falder ned trapperne. Resen lader ikke til at bemærke noget. Hans blik er rettet stift mod krucifikset og med høj stemme påbegynder han Davidssalmen.

Scenariet slutter ens uanset, hvor spillerne befinder sig. Det valg de har taget, er naturligvis af central betydning, men både som Lutheranere og Hermetikere medfører det beviste valg frelsen. Det er vigtigt, at spillerne føler at de har sejret, men også at de ikke er klar over præcist hvad der er sket. Spillet har forhåbentlig været en illustration af hvor svært det var i en bestemt historisk situation at bestemme Guds natur og verdens indretning, jeg vil ikke postulere at jeg kender svaret for i dag.

Epilog:

»Der lyder et højt tordenbrag og alt bliver sort, (pause). En blid sang skærer gennem mørket. En pludselig sødme strømme gennem jeres kroppe. Et varmt lys kærtegner jeres ansigter. Den evige og barmhjertige gud har bøjet sig over jer og omfavnet jer. Hans kys gør jeres læber våde. Langsomt løftes I, som et dun i vinden. I er nu blandt de frelste«.

Universitetet og bipersonerne

Københavns universitet er et rige for sig. Her hersker en egen orden, skønt det kun fylder et par gader i centrum af Danmarks hovedstad, og den akademiske stand knapt rummer mere end 16 professorer og omkring 200 studerende. De, som er indskrevet i matrikelbogen, kan kun dømmes af sine egne eller selvste kongen. Universitetet er en bastion, en lukket borg, hvorfra øjne er rettet mod resten af landet. Herfra bestemmes det, hvad der skal prædikes i kirken, hvad børnene skal lære i skolen, hvilke præster der skal ordineres og hvilke bøger, der kan udgives. Her udlægges biblen.

Ikke alle universitetets rettigheder og pligter står nedskrevet, men professorerne kender deres magt og hvis de står sammen er den næsten uanet. De er stolte af deres stand. Professorerne skaber verdensbilleder og styrter andre i grus.

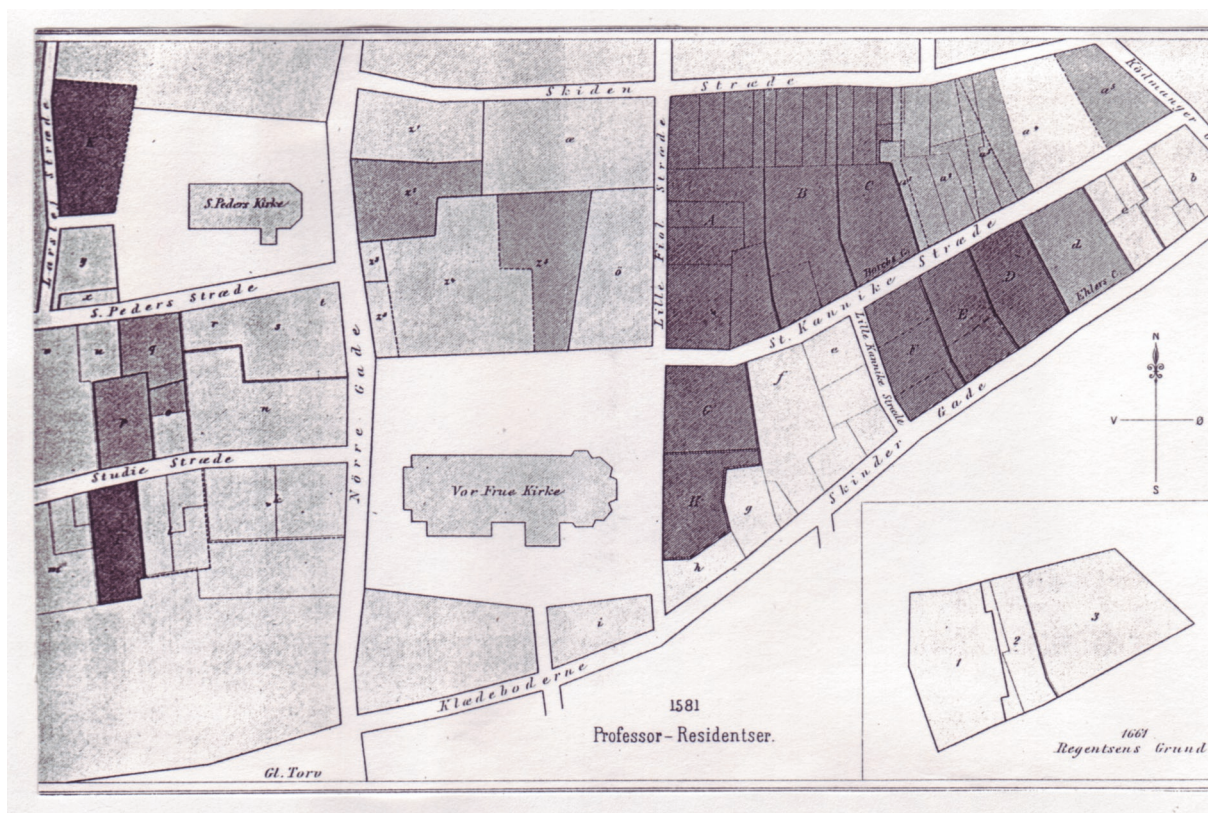
Forsøg under spillet, om du kan genskabe denne atmosfære af magt og uafhængighed. Når studentergarden arresterer Dybvad, træder byvagten tilbage. De ved, at det er farefuldt at blande sig i de høje herres sager. Lad folk på gaden bukke for professorerne og flytte sig for deres vogne. Hvis spillerne søger hjælp mod teologerne, vil de kun møde frygtsomme ansigter.

Indadtil skal myndigheden og nærheden også kunne mærkes. Det videnskabelige arbejde er ikke blot en karrierestige. Det er

en blodig og voldsom krig om verdensherredømmet. En kamp for menneskeslægtens frelse og om Guds væsen.

En disputats har konsekvenser for tusinder og atter tusinder af individer. Derfor vogter alle over alle. Går du op imod en professors teser om nadveren eller kviksølvets egenskaber, så udfordrer du hele hans ære og han må kæmpe eller dø. Ingen kan træde blot det mindste ved siden af, uden at det rygtes.

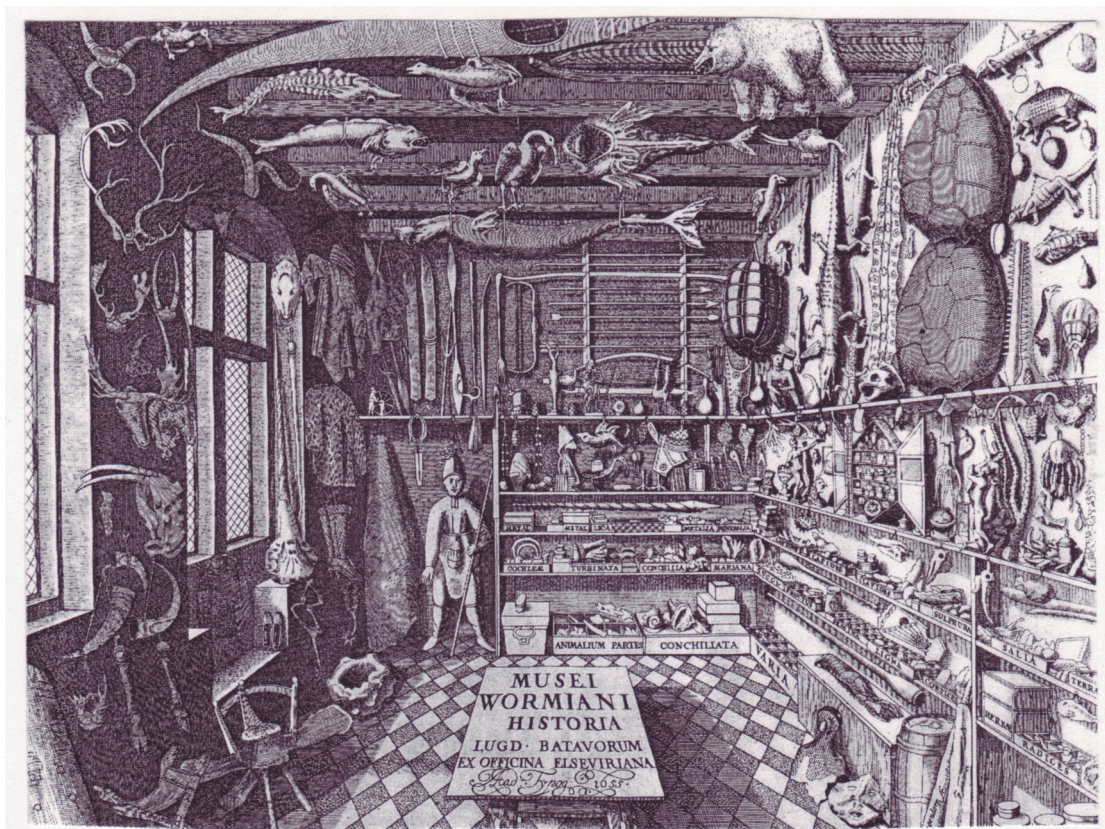
Johannes og Otte er ligesom alle andre adelige studerende ikke for alvor en del af del akademiske miljø. De skal ikke gennemgå de barske indvielses ritualer eller gå til eksamener. De er ved universitet for blive i besiddelse af den nødvendige dannelse og konversationsevne.

Det filosofiske fakultet.

Til trods for sin store lærerstab på 10 professorer, er det filosofiske fakultet det mindst hentydningsfulde. Dets vigtigste opgave er at give de studerende den grundviden, de behøver for at gå videre til de medicinske, juridiske eller teologiske studier.

Worm, Ole: 33 år. Dekan for fakultetet. Professor i fysik (fra april 1621). Uddannet mediciner. Skønt hans unge alder er Ole Worm en ganske betydningsfuld person ved universitetet. Han er født ind i en rig borgerfamilie fra Århus, hvor hans far var rådmand, og som barn af en politiker ved han udmærket at intet opnås uden de rette støtter. I november 1615 blev han således gift med den magtfulde Thomas Finckes datter Dorothea. Hans forskning har altid været snæver uden de store spørgsmål der truede teologerne. Når han gennemgår fysikken holder han sig til Aristoteles. I 1619 holdt han en foredragsrække hvor han angreb den hermetiske sekt *Rosenkreutzerne*, for at holde sig gode venner mod Resen. Hans personlige interesser går mod de små finurlige og anderledes ting i skaberværket, i et lille hus bag hans professorresidens har han således en betydelig samling af underligheder fra den ganske verden. Hvis spillerne besøger ham vil han glædeligt fortælle om hans nyeste fund, en fisk fra Grønland med sirlige inskriptioner (se dommedagstemaet).

Longomontanus (Langberg), Christian Sørensen: Professor i matematik. 59 år. Lille tynd mand, med krøllet tøj og et spidst skæg. Nervøs og urolig. Trommer mod fingrene i bordet. Roder i lommen. Piller i sin moustache. Taler sjusket. Longomontanus er begavet, men har altid måttet kæmpe sig frem. Han er født som bondesøn nær Lemvig og lærte at læse, da han stak af hjemmefra og startede på Viborg katedralskole. På grund af pengemangel blev han først indskrevet ved universitet som 26-årig. Her fik han imidlertid sit livs chance, da Tycho Brahe søgte assistenter til sit laboratorium Uranienborg på Hven. I otte år arbejdede han for den berømte danske astronom, og da Tycho måtte gå i eksil, fulgte Longomontanus ham og først efter mesterens død i 1601, vendte han tilbage til København. Her blev han i 1607, hvor udrensningerne begyndte, professor i matematik og astronomi. Bondesønnen Christian nærer stadig en grænseløs beundring for den store adelsmand Tycho. Han forsøger at tale som ham, at efterligne hans strengthed overfor sine assistenter etc. Han gribes af vrede, når nogen betvivler mesterens arbejde og denne næsegrus beundring har skadet hans eget videnskabelige arbejde. Han er en mand i skyggen. Longomontanus var medlem af *Selskabet*.

Severinus: 28 år. Longomontanus elev og assistent. Severinus kommer ligesom sin læremester af bondeæt, og har kæmpet sig frem. Arbejdet hos den gamle astrolog gav ham en mulighed for at studere i København, men mødet med den tradition Longomontanus udsprang af, blev en åbenbaring for ham, og da en af hans medstuderende fortalte ham om *Det lærde Selskab*, var der ingen tvivl i hans sind.

Alanus, Hans Jensen: 58 år. Professor i græsk. Alanus har levet et dramatisk liv og ikke altid lige let liv. Han er søn af en bonde fra den hallandske by Ala, men måtte som barn under syvårs-krigen flygte til København forfulgt af svenske soldater. Som ung rejste han over det meste af Europa blandt andet med støtte fra Steen Brahe og virkede en kort tid som hovmester for Johannes og Ottens fætter Jens. Med utrættelig vilje fik han tilkæmpet sig positionen som rektor for Herlufholm og senere som professor ved universitetet. Skønt han aldrig har været medlem af *Det lærde selskab*, betød Resen magtovertagelse et duk i Alanus karriere. I 1608 mistede han således sin plads i konsistorium og i april 1621 blev han tvunget væk fra professoratet i dialektik og dermed fra posten som vikar for Sjællands biskop. Alanus er dog stadig akademisk værge for Vor Frue kirke og han har overtaget lavprestige professoratet i græsk.

Brochmand, Hans: 27 år. Uddannet teolog. Netop ansat ved universitet som professor i filosofi. Hans er bror til den magtfulde teolog Jesper Brochmand, hvilket er *den* væsentligste årsag til hans ansættelse. Han er ikke videre godt hjemme i andre filosofiske retninger end Aristoteles, men dette har Resen kun opfattet som en yderligere kvalifikation, da Hans først og fremmest skal forhindre, at de Platoniske sværmerier får plads i de studerendes hjerter.

Jersinus, Jens Dinesen: 34 år. Professor i metafysik. Hvor Hans Brochmands opgave er at holde Platon stangen, skal Jersinus bryde lansens for Aristoteles lære. Professoratet i metafysik blev oprettet i 1619, for netop at fremme den Lutherske form af den aristotetiske syntese. Som søn af en præst og selv uddannet teolog under Resen var Jensenius oplagt til stillingen.

Gelstrup, Peter: 36 år. 1. pædagogiske professor. Gelstrup er endnu en af de unge professorer der kan takke Resen for sin stilling. Han har tidligere været i huset hos biskoppen og har udgivet et af hans skrifter. Han er gift med en jævn pige. Forelæser over lille katekismus og er begejstret for romerske digtere.

Jonsen, Frans: 61 år. Professor i musik. Leder af Vor Frue skole og berygtet blandt de københavnske borgeres børn for hans stok. Han har ikke noget videre at gøre med universitetets skærmydsler.

Nielsen, Herman: Professor i Hebraisk. Herman er endnu en af Resens klienter, og han har oversat en af biskoppens bøger. I øvrigt fungerer han som vikar for Jesper Brochmand, når denne ikke kan varetage sin forpligtigelser som forelæser. Herman er gift med Claus Plums niece.

Det teologiske fakultet

Fakultetet er ikke blot det mægtigste på universitetet, men en af de mest indflydelsesrige institutioner i hele det danske rige. Skønt lærerstaben kun omfatter tre professorer, er det herfra biblen udlægges for resten af landet. Med posten som fakultetets Dekan følger automatisk stillingen som Sjællands biskop og positionen som Summus Theologus, den der samler teologien. Siden Resen helt overtog ledelsen i 1615 er fakultetets magt steget støt.

Resen, Hans Poulsen: 60 år. Summus Theologus og Sjællands biskop. Resen er en af den slags skikkelser der hæver sig op over deres samtid. En åndslivets Napoleon der omstyrter hvad han vil og hvem ingen slipper uforandret fra at have mødt. Han er kommet ikke af nogen mægtig familie, men måtte som søn af en sognepræst selv kæmpe sig frem. Takket være hans begavelse kom han til at studere ved de bedste universiteter i Europa og som 27 årig tog han magistergraden i Wittenberg, som den bedste af sin årgang. Det var her ved Luthers gamle universitet han dannede sin opfattelse af teologien. For Resen findes der ingen anden vej til frelsen end ved »den saglig gode Luther« og biblen. Mennesket er undfanget hos antikrist og synder hvis det kæmper mod Guds straffe i livet. De danske bibelfortolkere har forvrænget budskabet og med deres blødsødenhed givet plads for djævelens håndlangere. For Resen blev livet et korstog, og han skaffede sig hurtigt mange fjender med sin stejle holdning og sin kompromisløshed. Men da han i 1606 fik muligheden for at følge Christian IV på en længere udlandsrejse, skaffede han sig kongens støtte og hans modstanderes skæbne var besejlet. Resens ydre er som hans livsholdning, hårdt og uforsonligt. Han går altid klædt i sort og hans blik føles som graver det i sjælen. Der findes ikke den borger i Danmark der ikke frygter Resen. Selv den der ikke kender hans navn, har mærket hans næve.

Brochmand, Jesper: 36 år. 1. Professor i Teologi. Leder af studentergarden. Brochmand er født med magten, som søn af borgmesteren i Køge kender han dens muligheder. I modsætning til Resen er han en brillant retoriker og forstår at vinde tilhængere med venlige ord, men når det kommer til handling er han mindst lige så hård og ubarmhjertig som sin læremester. Omkring sig har han samlet en skare af hengivne og fanatiske teologistuderende, som går under navnet studentergarden. Skønt de ikke ifølge nogen lov har ret til at håndhæve justits over universitetet, er der ingen der tør modsige den brutale flok.

Aslaksen, Cort: 57 år. 2. Professor i teologi. Aslaksen er født i Bergen, og taler stadig med en blid norsk accent. Han har været ansat universitetet siden år 1600 og blev forfremmet til det teologiske fakultet i 1607. Skønt han er næsten jævnaldrene med Resen hører han til en anden akademisk generation. Som ung arbejdede Aslaksen over to år hos Tycho Brahe på Hven, og blev der stærk inspireret af de paracelsiske tanker. Hvorfor han straks blev medlem af *Det lærde Selskab*, da dette blev oprettet. I modsætning til de fleste andre hermetikere har

Aslaksen forstået at holde sig på god fod med hoffet, og skønt mange forsøg er det derfor endnu ikke lykkedes for Resen at slippe af med sin »kætterske« kollega. I 1615 fik Resen efter en større sag dog degraderet ham til 2. professor. Aslaksen har fra sin side været ekstra forsigtig i de sidste år. Han forstår at opretholde en pæn facade og bøje af når der bliver slåret. I øjeblikket fungerer han, til Resen store irritation, som universitetets rektor.

Det Medicinske Fakultet

Efter teologi er medicinerne universitets højst agtede professorer. Fakultetet har dog været hårdt ramt af Resens udrensninger, da traditionen på stedet var udpræget Paracelsisk.

Fincke, Thomas: 60 år. Fincke var indtil Resens opkomst universitets mægtigste mand. Siden 1603 har han været Medicus Primus og ledet det medicinske fakultet Tre af hans fire døtre er gift med professorerne Ole Worm, Casper Barlholin og Hans Brochmand. Skønt Fincke i sin ungdom var overbevist hermetiker og medlem af *Selskabet* forstod han straks betydningen af Resens opdukken på scenen og var den første til at skifte hest. Fincke er en stolt og streng mand, der ikke ønsker at besudle sin sidste tid med for mange problemer. Taler i stedet gerne om tobaksrøgens gavnlige egenskaber som kur mod pest og til luftens renselse.

Casper Bartholin: 36 år. Professor i medicin fra 1613. Bartholin er Finckes store håb og han er gift med den gamle professors datter Anne. Ligesom Ole Worm hører han til generation af videnskabsfolk der har lært at tilpasse sig ortodoksien. Bartholins kunstgreb inden for medicinen har været at beholde Paracelsus begreber om f.eks. mineraler og planeternes indflydelse på sygdomme uden at godtage eller forklare den tyske læges hermetiske inspirationer. Han var som studerende medlem af *Det lærde Selskab*, men forlod kredsen sammen med Fincke.

Det Juridiske Fakultet

Universitetet har aldrig haft nogen stærk tradition for jurastudier, da statsadministrationen og hoffet helst har rekrutteret sine ansatte fra udenlandske universiteter. Adelen har ligeledes ikke agtet det Københavnske juridiske studium højt, og har i stedet sendt sine poder ud.

Plum, Claus: 36 år. Professor i Jura siden 1617. Plum udmærker sig ved at være den første dansker der har beklædt den juridiske lærestol, men ikke ved ret meget andet. Han er temmelig verdensfjern og hans væsentligste interesse er romerretten.

Andre bipersoner

Severinus: 28 år. Longomontanus elev og assistent. Severinus kommer ligesom sin læremester af bondeæt og har kæmpet sig frem. Arbejdet hos den gamle astrolog gav ham en mulighed for at studere i København, men Mødet med den tradition, Longomontanus udsprang af, blev en åbenbaring for ham, og da en medstuderende fortalte ham om Det lærde Selskab meldte han sig straks. Skønt Severinus ikke er universitetets største begavelse, har hans ildhu og loyalitet gjort ham til en nøgleperson blandt de studerende der endnu holder *Selskabets* tanker i hævd. Severinus er fra spillets start dybt forurolet over begivenhederne og vil ikke engagere sig videre i spillerne. Når de taler med ham vil han virke fraværende og ofte overhøre eller glemme hvad de har sagt. Men hvis han opdager at de er i besiddelse af kikkertglassene, vil han pludselig blive meget interesseret og opmærksom.

Grott, Jacob: 27 år. Brochmands højre hånd. Ubegavet, stor og brutal. Et symbol på studentergarden. Brug ham så spillerne har et ansigt på den store flok. Skønt han umiddelbart virker høflig overfor de højadelige Brahe-sønner, dækker dette kun over en dyb foragt for deres stand. Lad det skinne igennem.

Dybvad, Christoffer: 44 år. Christoffer er den kompromisløse og intelligente søn af *Det lærde Selskabs* førhen vigtigste leder Jørgen Dybvad. I sin ungdom rejste han en del i udlandet og vandt her stor anerkendelse for sit videnskabelige arbejde, men da han vendte hjem til Danmark havde vindene vendt. Tre gange har han forsøgt at blive ansat ved universitetet, men er hver gang blevet stoppet af Resen. Christoffer har selv bidraget til sit nederlag

ved sin mangel på enhver form for diplomatisk sans, og han er berygtet for at lufte sine kontroversielle holdninger offentligt. I 1620 lykkedes det således for Resen at få ham fængslet ikke alene for hans hermetiske holdninger, men også for foragt for adelen.

Acimboldus: 27 år. Christoffer Dybvads trofaste elev. Acimboldus er symbolet på det skjulte selskab. Ansigtet på den usynlige mængde af hermetiske studerende. Lad ham virke mystisk og gerne også faretruende.

Payngk, Peter: Kgl. Hofkemiker og læge. Payngk kom til Danmark i 1609 samtidig med at Podebusk forlod København. Selvom han kun er 46 år gammel, har han allerede haft sig en fornem karriere, blandt andet ved den Bøhmiske Kejser Rudolf II's hof. Payngk er født i Slesvig og taler derfor med tyk, tysk accent. Udover at være Christian IV's læge, er han også en personlig ven af kongen, hvorfor han indtil videre relativt frit har kunnet ytre sine Hermetiske holdninger. Skønt Podebusk ikke ved det, fungerer Payngk endnu som leder af *Det lærde Selskab*.

Dommedag nærmer sig.

Dommedagens snarlige komme stod stærkt i bevidstheden hos de fleste lærde i renæssancen, og som enhver ved har dommedagen sine tegn. Et større postyr rejste sig f.eks., da en professor fandt lidt blodpletter i en grøftkant, og da Peder Oxes lysthus faldt sammen. Videnskabens fremgang blev kun set som et bevis på dommedags snarlige komme (Daniels bog, Kap. 15, 5): »Men du Daniel, sat Lukke for Ordene og Segl for Bogen [sandhedens bog] til Endens tid! Mange skal granske i den, og Kundskaben skal blive stor«.

Der er mægtige kræfter på spil i København, og skønt ingen har planlagt det eller ønsker det, begynder de 15 tegn på dommedag at vise sig. Spillerne skal bestemt ikke at se dem alle. Et par stykker burde være rigeligt til at skabe panik, især hvis de fortæller om opdagelsen til andre. Alt efter hvor aktive spillerne er i selv historien kan du benytte dommedagen enten blot som baggrundsstemning eller som ledemotiv. Hvis det passer til spillets tempo kan København gribes af massehysteri på selve reformationsnatten.

Gør først spillerne opmærksom på tegnene på et passende tidspunkt. Fra den gamle mand på biblioteket, en bog der falder ud fra en hylde, nogle noter på tøjhusloftet eet. Prøv i øvrigt kun at balancere på grænsen til magiens rige, så tegnene ikke fremgår som neonskilte og det ophøjede vulgariseres.

1. Havet stiger: Den første aften slår en stærk kuling ind fra øst. Om natten regner det kraftigt.

2. Havet synker: Ved receptionen i den botaniske have er vejret klaret op, og vandpytterne forsvinder langsomt fra jorden. Selve Longomontanus vanddrevne maskine burde i øvrigt være rigeligt tegn.

3. Havet bliver glat på ny:

4. Fiskene larmer: Hvis de besøger Worms underlige samling, har han netop fået bragt en sild med sælsom skelsætning, bogstaverne V H H J (de fire fra guds navn) synes at tegne sig.

5. Havet brænder: i krigshavnen brænder platformen med fyrværkeriet. Ilden genspejler sig i vandet.

6. Bloddug på planterne: Mordet i botanisk have. Eventuelt drypper der blod fra planternes haven næste morgen.

7. Bygninger styrter sammen: Den jødiske guldsmeds der brænder på reformationsnatten

8. Klipper slår mod hinanden:

9. Jordskælv:

10. Jorden jævnes til en slette:

11. Der kommer »mænd« ud af huler:

12. Stjerner styrter: Logomontanus maskine der vælter eller bare selve de to kometer, hvis spillerne selv tolker det som et tegn.

13. Døde genopstår:

14. De levende dør: Modet på Severinus.

15. Verden brænder: København på reformationsnatten.

Karaktererne

Johannes Brahe

Adelig. 17 år. Ældste søn af lensmanden og rigsråden Steen Brahe.

Johannes er det sidste led i rækken i en af Danmarks mest magtfulde højadelige slægter. En af de udvalgte få, bestemt til at herske over tusinder af mennesker. På hans forældres slot hænger rækker af malerier, store navne. Feltherrer. Admiraler. Rigsråder. Johannes er født til at løfte denne arv, men han ved, at han ikke kan. Hans arme er for svage til svinge en kårde, hans hjerte har ikke mod til at føre en hær og hans sjæl for drømmende og følsom til at administrere et gods. Hans far har sendt ham til København for at studere teologi.

(Brev efterladt af Johannes ved afrejsen)

Højtærede Moder! Jeg beder Eder tilgive min hastige bortrejse og manglende afsked. Kun lidet er du og far tjent med en søn som mig. Jeg ved, at du elsker mig og altid har beskyttet mig, men måske ville det være bedst om jeg var død, så jeg ikke fortsat skulle være en skamlet på din ære. Jeg ved også at far med god grund ikke længere nærer nogen fortrøstning for mig. Oh moder! hvilken ussel skæbne er det ikke for en mand som ham at se sit livsværk truet af ruin. Et håb har jeg dog, hvor tåbeligt det and måtte være, at København måtte give mulighed for, at jeg kan vise mig værdig, til din tillid.

Din uduelige søn, Johannes

Otte Brahe: Johannes yngre broder, og alt det Johannes aldrig har været. Vaks og modig i leg og fægtning. Kvik i replikken. Hurtig til at skabe sig et overblik. Johannes har bemærket, at hovmodet langsomt overtager Ottes hjerte og ængstes for, at Otte en dag vil miste sin menneskelighed.

Ditlev von Lübeck: Johannes og Ottes Fægtemester. En hård mand, Johannes frygter ham og har aldrig rigtig forstået hans tavshed. Johannes hader synet af fægtehallen og Ditlevs hånligt blik.

Henrik Podebusk: Huslærer og Ottes hovmester. Johannes føler, at Henrik er den, som bedst forstår ham, men ved også at han holder noget skjult. Johannes har tit set lyset brænde på Henriks kammer til sent ud på natten.

Jacob Gyldenstjerne: Ottes hovmester. Han virker lapset og overfladisk, men han er ny og Johannes kender ham ikke.

Peder Ugerup: Johannes og Ottes tjener. Flink, munter, hjælpsom og ikke alt for begavet. Johannes har set Peder græde, når han troede, at han var alene.

Otte Brahe

Adelig. 16 år. Næstældste søn af lensmanden og rigsråden Steen Brahe.

Otte tilhører de udvalgte få. Han er født til at kæmpe og herske med kårde og adelsmærke som dåbsgave. Som medlem af den mægtige Braheslægt, vil han en dag skulle regere over tusinder af sjæle. Otte kender sin vej, ved han er værdig og er stolt over at bære sin arv. Højadelen er den søjle, det danske rige hviler på. Uden den ville landet falde. Pøblen, svensken eller paptiserne ville snart stå i København. Ottes far har sendt ham til København for at studere Jura.

(Del af Steen Brahes afskedsord)

Det sårer mit hjerte at skulle tage afsked, for du er mig den kæreste af mine børn... Husk at i København er du blandt fjender. De borgerlige skuler ofte til vore stand, men også med vore egne må du være påpasselig. Vær stum og blind om nødvendigt. Den kloge må finde sig i, hvad han ikke kan ændre. Tal med de rette for senere nytte, men pas på deres snare, for der er mange det vil glæde at se en af os falde. Beskyt endvidere din broder, for skønt han overgår dig i år, har han ikke din visdom, dyd eller styrke. Endelig beder jeg dig erindre, at sand adel altid kendes på sine gerninger.

Johannes Brahe: Ottes svagelige bror. Skønt Otte føler medynk for sin storebror og ønsker at beskytte Johannes, har han altid forbandet, at en så latterlig person skulle stå i vejen for at hans overtagelse af slægtsgodset.

Ditlev von Lübeck: Johannes og Ottes Fægtemester. En hård mand og retfærdig mand. Otte beundrer hans styrke, krigerfaring og sikre stil. Otte elsker kampen i fægtehallen og ved, at han nyder Ditlev anerkendelse.

Henrik Podebusk: Huslærer og Johannes hovmester. Underlig magister et-eller-andet. Virker kedelig og har ikke rigtig Ottes interesse.

Jacob Gyldenstjerne: Ottes hovmester. Han virker som en adelsmand med karakter, men han er ny og Otte kender ham ikke. Hans far døde som krigshelt ved Kalmers mure og kommer af en familie med stolte traditioner.

Peder Ugerup: Johannes og Ottes tjener. Han er af bondeæt og Otte har ikke noget tilovers for bønder. Hans far burde for længst havde sendt denne sleske opkomling tilbage til grisestalden, hvor han hører til.

Ditlev von Lübeck

Fægtemester. 37 år.

Ditlev er født i Lübeck, som søn af en bartskeer og de første mange år af hans liv var vædet i blod, benambutationer og tandudtrækninger. Da han var udlært tillod lauget ham imidlertid ikke at starte for sig selv, så han var tvunget til at forlade byen og blev feltskeer hos en deling preussiske lejesoldater. Af krigens vej, blandt disse hårde mænd, lærte han at fægte. Han kom til Danmark i forbindelse med Kalmarkrigen i 1611, mødte lensmanden Steen Brahe, og i hans tjeneste har han været siden. Ditlev er en hård og hærdet mand, i hvis sjæl de fleste gløder forlængst er udbrændt. Han foragter verden, fordi han ved, at den er ond, og han har ingen tiltro til menneskets frelse. »*Råddenskabem venter, hvor pinslerne holder op*«.

Johannes Brahe: Steen Brahes svagelige ældste Søn. Johannes egner sig ikke til at være adelsmand, og er en skamlet på familiens ære. Uanset hvor meget Ditlev har anstrengt sig, kan Johannes end ikke præstere et simpelt udfald.

Otte Brahe: Johannes yngre broder, og alt det Johannes aldrig har været. Vaks og modig i fægtning. Kvik i replikken. Hurtig til at skabe sig et overblik. Ditlev føler en stor trang til at beskytte Otte. Han er Steen Brahe en værdig arving.

Henrik Podebusk: Huslærer og Johannes hovmester. Magister Medicus. En af disse lærde, som aldrig har haft blod på fingrene. Ditlev forsøger ikke at tale med ham. Bøger har aldrig haft hans interesse.

Jacob Gyldenstjerne: Ottes hovmester. Han virker lapset og holdningsløs, men han er ny og Ditlev kender ham ikke. Hans kommer fra en familie med stolte militærtraditioner og Ditlev kæmpede sammen med hans far, Anders, der døde som krigshelt ved Kalmar (visse rygter antydede dog, at han døde i en duel efter at havde snydt med terningerne).

Peder Ugerup: Johannes og Ottes tjener. Han er af bondeæt og Ditlev har ikke noget tilovers for bønder. Han virker desuden svag.

Henrik Podebusk

Magister medicus. 43 år. Hovmester for Johannes.

Veritas odium parit. Sandhed avler had. Med disse ord sluttede Henriks gamle lærermesters, Anders Krag, alle sine skrifter. Ah, hvor havde han ret! Den lærde mediciner havde end ikke vidst, hvad der ville komme. Han døde før de sortklædte teologers indmarch på universitetet. Før bogbrændingerne, censuren, fængslingerne og fyringerne. Altsammen kun for stoppe jagten på sandhed. Henrik havde oplevet hadet. Som studerende havde han deltaget i diskussionerne i det hemmelige *lærde Selskab for Videnskabernes fremme*. Han har skuet mod stjernerne for at finde Gud gennem den magiske astrologi. Ved aftenmøder havde han debatteret den kabbalistiske teologi. Og i laboratoriet havde han eksperimenteret med den alkymiske medicin. Da den lutherske orthodoxis pansrede næve ramte universitet og knuste selskabet, var også Henrik tæt på faldet. Ved udrensningerne blandt »fornuftens uforskammede lærlinge« overlevede Henrik kun, fordi han fortrængte sandhedens vej. Han lærte som de fleste andre at leve med løgnens byrde. Han fandt fred og en plads i skyggen som huslærer for Brahefamiliens børn, men om natten mindes han stadig sin ungdoms lys og læser i de forbudte bøger.

(Fra Anders Krags *Laurea Appollinea*, 1586)

... Mig er sandheden og dens forsvar mere kær, hellig, ærværdig, end samtlige filosofers svulm af rigtige meninger og alle de respektindgydende tidsaldre. Mig er det ærværdigt nok, som er sandt nok... Al vor erkendelse har udspring i sanserne, der så at sige er budbringere mellem forstanden og de ydre ting, der skal opfattes: Uden dem vil det der skal dømmes om, når noget kommer en i sinde, slet ikke fast, sandt, nødvendigt.

Johannes Brahe: Steen Brahes Ældste Søn. Johannes er Henriks store håb. Han har ikke adelsmandens arrogante og prangende stil, og skønt Johannes nu lider af ungdommens usikkerhed, vil han måske en dag kunne nå indsigtens tinder.

Otte Brahe: Johannes lillebror. En storsnudet knægt, typisk for sin stand.

Ditlev von Lübeck: Fægtemester. Vist nok udlært som bartsværer. Hærdet som et gammelt vinskud og grundlæggende usympatisk.

Jacob Gyldenstjerne: Ottes hovmester. Han virker lapset og overfladisk, men han er ny og Henrik kender ham ikke.

Peder Ugerup: Johannes og Ottes tjener. Flink, munter, hjælpsom og ikke alt for begavet. Formodentlig af bondeæt.

Jacob Gyldenstjerne

Jurastuderende. 23 år. Hovmester for Otte.

Terningerne har altid været Gyldenstjerne familiens værste fjende. Jacobs farfar tabte slægtens slot og gods på to timer. Hans far, Aksel, døde i en duel efter at havde snydt ved spillebordet (officielt døde han som krigshelt ved Kalmer, ingen kunne jo vide at kåren var ført af en dansker). Jacob selv havde tænkt sig at tage det roligt som levemand og studerende, men ak! en tilsyneladende naiv købmand fra Skåne viste sig at være en kendt svindler fra Viborg og Jacob mistede den smule arv, der var tilbage. Før denne forbandede aften hvor heldet vendte, havde han ellers vænnet sig til den gode vin og det lette liv. En grim fremtid som flittig studerende (han havde endnu ikke vendt en side) på et koldt hummer med fælles spising tegnede sig for ham. Til hans overraskelse og lettelse modtog han imidlertid tilbudet om at blive hovmester for den unge Brahesøn Otte.

(Del af brev fra lensmanden og rigsråden Steen Brahe)

Skønt jeg aldrig har mødt Eder, er det som skrev jeg til en ven og slægtning, for mens du kun var en dreng kæmpede jeg med din far ved Kalmars mure og det var mig en stor sorg, da han døde for svenskens hånd uden at jeg stod ved hans side. Jeg skriver imidlertid ikke for at åbne gamle sår, men fordi den kære af mine børn Otte mangler en hovmester til hans dannelsesår... Jeg ved at en søn af fædrelandets tapre martyr Anders Gyldenstjerne kun kan være en hædersmand.

Otte Brahe: Yngste Søn af Steen Brahe. Typisk landadel, taler sjusket og går i tøj fra Arilds tid. Åbenbart er han blevet fyldt med middelalderlige fore stillinger om adelens forpligtigelser og fædrelandet. Desuden ser han frem til at blive godsejer (Gab!). Dog er Otte ikke helt uden potentiale.

Johannes Brahe: Ottes svagelige storebror. En ynkelig selvudslettende skikkelse, men med pudsige ideer der måske ikke vil være helt uden virkning ved byens selskaber.

Ditlev von Lübeck: Fægtemester. En hård mand og tilmed ikke videre dannet.

Henrik Podebusk: Huslærer og Johannes hovmester. Karakteristisk magistertype, med ryggen til livet og hovedet skjult i en støvet bog.

Peder Ugerup: Johannes og Ottes tjener. Bonde!

Peder Ugerup

Bondeæt. 20 år. Tjener for Johannes og Otte.

Han vågnede skælvende og badet i sved. Skønt værelset var mørkt og koldt synes bålet stadig at brænde foran ham og han kunne klart høre Signes skingre smerteskrig. Peder vidste, at det kun var maren, der red ham, men også at han ikke kunne slippe bort. Det var hin skrækkelige nat der blev ved at forfølge ham. De første mange år af hans liv havde været lykkelige og landsbyen Ugerup en tryk ramme omkring dem. Han kendte alle og trivedes godt med en lille gård og jord nok til at forsøge en familie. Hans livs glæde var, da han mødte den smukke og kloge Signe. Hun var datter af nabobyens urtesamler og forstod sig på at helbrede, hvad enten det var mennesker eller køer. Da han bragte hende til Ugerup, synes alle da også at han havde gjort landsbyen en god tjeneste. Men en dag kom de sorte mænd, klædt i præstekjoler. Efter dem løb et spor af blod. De sagde, at Signes helbredelser var djævelens værk, der kun tjente til at udsætte Guds retfærdige straf. De kaldte hende, Peders blonde hustru, for satans horkvinde. Skønt hendes mave bulnede med deres første barn, dømte de hende til bålet. Det er nu snart 3 år siden, men Peder kan ikke glemme. Selv om han til daglig er en munter og venlig tjener for de to unge Brahe Sønner, så gør det ondt inden i ham. Hvis han kort glemmer smerten, er den kun endnu værre, når den kommer tilbage.

Johannes Brahe: Steen Brahes ældste Søn. Peder kan godt lide Johannes. Han er altid venlig og skælder sjældent ud. Godt nok er han lidt løjerlig og holder sig mest for sig selv. Gertrud, kogekonen, tror han er blevet forbandet. Det tror Peder ikke. Fine folk er jo underlige.

Otte Brahe: Johannes yngre broder. Oppustet fyr der altid taler ned til tjenestefolkene.

Ditlev von Lübeck: Fægtemester. Hård mand. Han minder Peder om en olm tyr

Henrik Podebusk: Huslærer og Johannes hovmester. Venlig, men der er noget uldent ved ham, Han skjuler gamle bøger under sengen. Maske er han troldmand?

Jacob Gyldenstjerne: Ottes hovmester. Han taler mærkeligt, virker opstadset og fin, men han har huller i støvlerne og nogle terninger gemt i lommen.